

בחינה פסיכומטרית להתנסות

עברית

מועד סתיו 2022

© כל הזכויות שמורות למרכז ארצי לבחינות ולהערכה (ע"ר)

אין להעתיק או להפיץ בחינה זו או קטעים ממנה בכל צורה ובכל אמצעי, או ללמדה - כולה או חלקים ממנה - בלא אישור בכתב מהמרכז הארצי לבחינות ולהערכה.

תוכן עניינים

מועד סתיו 2022

2.....	חשיבה מילולית מטלת כתיבה
4.....	חשיבה מילולית פרק ראשון
12.....	חשיבה מילולית פרק שני
20.....	חשיבה כמותית פרק ראשון
28.....	חשיבה כמותית פרק שני
36.....	אנגלית פרק ראשון
44.....	אנגלית פרק שני
52.....	גיליון כתיבה
54.....	גיליון תשובות של פרקי הבררה למילוי
55.....	דוגמאות לחיבורים
59.....	מפתח תשובות נכונות
60.....	חישוב אומדן ציוני הבחינה

לאחר העברת מבחן, נעשות במרכז הארצי לבחינות ולהערכה בדיקות שונות של פריטי המבחן. אם נמצא שפריט מסוים אינו עומד בסטנדרטים מקצועיים, הוא אינו נכלל בחישוב הציון. במקרה כזה, ליד מספר הפריט נכתב: "הפריט אינו נכלל בחישוב הציון".

© כל הזכויות שמורות למרכז הארצי לבחינות ולהערכה (ע"ר)

אין להעתיק או להפיץ בחינה זו או קטעים ממנה בכל צורה ובכל אמצעי, או ללמדה – כולה או חלקים ממנה – בלא אישור בכתב מהמרכז הארצי לבחינות ולהערכה.

הזמן המוקצב הוא 30 דקות.

חשיבה מילולית – מטלת כתיבה

קראו בעיון את המטלה שבמסגרת וכתבו את החיבור על גיליון הכתיבה.
 אורך החיבור הנדרש – 25 שורות לפחות. אין לחרוג מן השורות שבגיליון. אם אתם זקוקים לטייטה, השתמשו במקום המיועד לכך (הטייטה לא תיבדק). לא תוכלו לקבל גיליון כתיבה נוסף או להחליף את גיליון הכתיבה שבידיכם.
 פתבו **בעברית בלבד**, בסגנון ההולם כתיבה עיונית, והקפידו על ארגון הכתוב ועל לשון תקינה ובהירה.
 פתבו את החיבור בעיפרון בלבד, והקפידו על כתב יד ברור ומסודר. אתם רשאים להשתמש במחק.

רבים סבורים שבני האדם בעולם המערבי עסוקים יותר מדי בעבודה ובמרדף אחר הכסף. על כן, יש שבחרים באורח חיים אלטרנטיבי: אף על פי שהם משתכרים היטב, הם חיים בצניעות רבה – קונים רק מה שהכרחי למחייתם, אינם מחזיקים ברכב פרטי וממעטים בנסיעות, אינם יוצאים לבילויים או לחופשות וכדומה – וכך הם חוסכים חלק גדול ממשכורתם. חסכנות קיצונית זו מאפשרת להם להפסיק לעבוד בגיל צעיר – לעיתים אף לפני גיל 40 – ואף שהדבר מחייב אותם להמשיך לחיות בצניעות, הם חשים שהשתחררו מהמרדף אחר הכסף.

מה דעתכם על הבחירה המתוארת לעיל לחיות בצניעות רבה כדי להפסיק לעבוד בגיל צעיר? נמקו.

עמוד ריק

חשיבה מילולית

בפרק זה 23 שאלות.
הזמן המוקצב הוא 20 דקות.

בפרק זה שאלות מכמה סוגים: אנלוגיות, שאלות הבנה והסקה ושאלות הנוגעות לקטע קריאה. לכל שאלה מוצעות ארבע תשובות. עליכם לבחור את התשובה המתאימה ביותר לכל שאלה, ולסמן את מספרה במקום המתאים בגיליון התשובות.

אנלוגיות (שאלות 1-6)

בכל שאלה יש זוג מילים מודגשות. מצאו את היחס בין המשמעויות של שתי המילים האלה, ובחרו מתוך התשובות המוצעות את זוג המילים שהיחס ביניהן הוא הדומה ביותר ליחס שמצאתם.
שימו לב: יש חשיבות לסדר המילים בזוג.

1. מאפה : אפה -

- (1) ממרח : מרח
- (2) קציצה : קצץ
- (3) תבשיל : בשל
- (4) משקה : השקה

2. רוכסן : תיק -

- (1) כפתור : לולאה
- (2) סורג : חלון
- (3) קוף : מחט
- (4) דלת : חדר

3. הדום : רגליים -

- (1) כר : ראש
- (2) צעיף : צוואר
- (3) סיכת ראש : שער
- (4) משקפיים : עיניים

4. אקראי : חוקיות -

- (1) קל : משקל
- (2) נצחי : קץ
- (3) אבוד : מקום
- (4) רווק : נישואין

5. הלבין פניו : נכלם -

- (1) ציווה : כפוף
- (2) הלאה : עייף
- (3) דיבר טובות : מהלל
- (4) ראה שחורות : קודר

6. פיקח : ערום -

- (1) רחום : אכזר
- (2) שחצן : יהיר
- (3) יסודי : איטי
- (4) סקרן : חטטן

שאלות הבנה והסקה (שאלות 7-18)

7. המילה "גרוטאה" משמשת רבים לתיאור חפץ שיצא מכלל שימוש. ואולם, אנשי לשון מבהירים כי למעשה הצורה התקנית של מילה זו היא "גרוטה". לדבריהם, הצורה הרווחת "גרוטאה" נגזרה בטעות מצורת הרבים של מילה זו – "גרוטאות" – שהיא כשלעצמה תקינה. אנשי הלשון מסבירים כי כפי שאומרים "סיסמה" ולא "סיסמאה", אף על פי שצורת הרבים של מילה זו היא "סיסמאות", כך יש לומר "גרוטה" ולא "גרוטאה".

איזו מהמילים הבאות יכולה להחליף את הדוגמה שאנשי הלשון מביאים לביסוס טענתם ("סיסמאות")?

- (1) מחמאות
- (2) השוואות
- (3) עסקאות
- (4) מדשאות

8. ויליאם הרשל, הנחשב למי שגילה את כוכב הלכת אורנוס, לא היה האסטרונום הראשון שהתבונן בו, אך הוא היה הראשון שצפה בו בטלסקופ ודיווח עליו למוסד מדעי רשמי. תחילה סבר הרשל כי מדובר בכוכב שביט, אך לאחר שתצפיות וחישובים שערכו מדענים אחרים הוכיחו כי מדובר בכוכב לכת, הוא קיבל את עמדתם.

איזו מן הטענות הבאות נכונה על פי הפסקה?

- (1) הרשל נחשב למי שגילה את אורנוס אף שסירב לקבל את העמדה שמדובר בכוכב לכת
- (2) תצפיותיו של הרשל בטלסקופ אפשרו לו לאשש את הטענה שאורנוס אינו כוכב שביט
- (3) אף שמדענים התבוננו באורנוס לפני הרשל, הוא היה הראשון שהגדיר אותו ככוכב לכת
- (4) אף על פי שתחילה שגה הרשל בקביעת טיבו של אורנוס, הוא נחשב למי שגילה אותו

9. שלוש נשים – רינת, קרן וענבל – יושבות זו לצד זו (לאו דווקא בסדר זה) בחדר ההמתנה של המרפאה הווטרינרית. כל אחת מן השלוש היא בעלת אחת מן החיות האלה: אוגר, שרקן ותוכי. ידוע כי:

- א. קרן יושבת לצד בעלת האוגר.
- ב. בעלת השרקן יושבת באמצע.

מה נכון **בהכרח**:

- (1) ענבל אינה בעלת השרקן
- (2) רינת אינה בעלת האוגר
- (3) ענבל היא בעלת האוגר
- (4) רינת היא בעלת התוכי

10. ליאור: "שמתי לב שבכל הפעמים שבהן גיורא הידרדר לשתיה, חברתו לא הייתה לצידו. כפי הנראה היא אינה סובלת את התנהגותו כאשר הוא שתוי, ועל כן היא עוזבת אותו בכל פעם שהוא חוזר לשתות." דפנה: "דבריד הגיוניים ממש כמו הטענה שקריאת התרנגול היא שגורמת לשמש לזרוח בבוקר."

מה התכוונה דפנה לומר?

- (1) אילו חברתו של גיורא לא הייתה עוזבת אותו, גיורא היה שותה הרבה יותר
- (2) גיורא מידרדר לשתיה בגלל הפרידות מחברתו
- (3) גיורא שותה משום שהוא מנסה להרחיק מעליו את חברתו
- (4) חברתו של גיורא אינה נוהגת כשורה כאשר היא עוזבת אותו בשעת צרה

11. חברת "כסות" מכרה בשנה הנוכחית משהצים בכמות הגדולה מזו שמכרה חברת "הבגד" אשתקד. גדי הסיק מכך שהמגהצים מתוצרת "כסות" איכותיים מאלה שמתוצרת "הבגד".

איזה מן הנתונים הבאים **אינו יכול להחליש** את מסקנתו של גדי?

- (1) בדרך כלל הפופולריות של מוצרים עומדת ביחס ישר לאיכותם
- (2) כמות המגהצים שמכרה כל אחת משתי החברות עלתה השנה
- (3) מנגנון השיווק של חברת "הבגד" פחות יעיל מזה של "כסות"
- (4) המגהצים מתוצרת "הבגד" יקרים מאלה שמתוצרת "כסות"

הוראות לשאלות 12-14:

בכל שאלה יש פסקה שחלק אחד או כמה חלקים ממנה חסרים. עליכם לבחור בתשובה המתאימה ביותר להשלמת החסר.

12. אילו הציעה לי החברה המתחרה עבודה מאתגרת _____ מעבודתי, בשכר _____ משכרי הנוכחי, _____ נענית להצעתה, מכיוון שאתגרים בעבודה חשובים לי _____ מכסף.

- (1) פחות / גבוה / הייתי / יותר
- (2) יותר / נמוך / לא הייתי / פחות
- (3) פחות / גבוה / לא הייתי / פחות
- (4) יותר / נמוך / לא הייתי / יותר

13. _____ שבדרך כלל דבריה של שולה בפינתה השבועית ברדיו _____ סתירות, _____ כאשר טענה ש_____, ומייד אחר כך המליצה _____.

- (1) היות / אינם לוקים ב- / לא היה הדבר חריג / שתיית קפה מסוכנת לבריאות / לכל מאזיניה לשתות לפחות חמש כוסות קפה ביום
- (2) לולא ידעתי / רוויים ב- / הייתי מתפלאת / קרינת השמש מזיקה לדגי נוי / לבעלי אקווריום להחזיקו במקום אפל כלשהו בבית
- (3) אף / אינם חפים מ- / חשבתי שהיא הגוימה / אכילת ירקות ירוקים משפרת את תפקוד הלב / לכל מאזיניה להרבות באכילת מלפפונים
- (4) לולא ידעתי / חפים מ- / לא הייתי מתאכזבת כל כך / לא רצוי ללמד ילדים עד גיל שש שפה זרה / על חוג צרפתית המיועד לילדים בגילאי שלוש-ארבע ששפת אימם עברית

14. בעיני ג'יימסון, העיסוק בביקורת הוא עניין נחות – נחות לאין ערוך מן העיסוק ביצירה – _____ . אז היינו מגלים מהר יותר את איכויותינו שלנו, ולכל הפחות לא היינו גורמים נזק, שכן ביקורת נוקבת וחריפה עלולה לפגוע קשות בנפשם של אחרים, ואילו יצירה גרועה – אין בכוחה להזיק.

- (1) ואף על פי כן אין בעיניו תחליף לתפקידו של המבקר. לטענתו, אילולא התקיים מוסד הביקורת היינו מתקשים להעריך את רמת יצירתם של אחרים
- (2) אם כי מידה של ביקורתיות הכרחית כדי לאפשר לעולם היצירה לפרוח. לדידו, לו היינו מעודדים הבעת ביקורת ישירה ובוטה, גם אם מלווה בחריגה מכללי הנימוס, היה העולם מוכתם בפחות יצירות גרועות
- (3) דווקא משום כך נקל להבין את טענתו בדבר ההשפעה השלילית של יצירה חובבנית. לו רק יכולנו להימנע מראש מיצירה נחותה ממין זה, היה בידינו לצמצם את פגיעתה של החובבנות
- (4) והוא גורס כי אילו היינו משקיעים ביצירה מקורית משלנו את המשאבים שאנו משקיעים בכתיבת ביקורת על יצירתם של אחרים, היה זה ניצול מוצלח בהרבה של משאבינו

15. פרופ' סלביה פוגל-ביזאוי: "לכאורה יש הרבה מן המשותף בין הערכים הדמוקרטיים-ליברליים לבין רעיון הפמיניזם, שהרי משטר דמוקרטי-ליברלי הוא הקרקע הפורייה ביותר למימוש הרעיון הפמיניסטי בדבר שוויון זכויות בין נשים לגברים. אולם למעשה הקשר הזה מפותל ומורכב, בין השאר משום שהדמוקרטיה הליברלית כוננה במערב בסוף המאה ה-18 על בסיס אמנה חברתית ששוללת מנשים זכויות בסיסיות ביותר, ובהן הזכות לבחור ולהיבחר, הזכות לחירות והזכות לקניין; ועל כן המאבק הפמיניסטי כוון בראשיתו דווקא נגד מוסדותיו של המשטר החדש."

איזו מן הטענות הבאות משתמעת מהפסקה?

- (1) כינון משטר דמוקרטי-ליברלי הוא שעודד נשים להתחיל להיאבק למען שוויון זכויות בינן לבין הגברים
- (2) אף שהמאבק הפמיניסטי כוון בראשיתו נגד מוסדות הדמוקרטיה הליברלית, הוא חולק עימה ערכים רבים
- (3) בשל יחסה לנשים חטאה הדמוקרטיה הליברלית בראשיתה לאמנה חברתית שעל בסיסה הוקמה
- (4) אימוץ הערכים הליברליים היה יכול לקדם את הפמיניזם יותר מהמאבק בהם

16. במחקר התבקשה קבוצה של חולי צרדת ליטול את התרופה "צלוליקול", ונמצא כי מרביתם החלימו כעבור ימים מעטים. ואולם, בסקר שנעשה לאחר שהתרופה אושרה לשימוש מסחרי דיווחו רוב חולי הצרדת שהשתתפו בסקר כי נטילת "צלוליקול" לא תרמה להחלמתם.

שילוב של שלוש מן הטענות הבאות יכול להסביר את הפער המתואר בפסקה. מהי הטענה ה**נותרת**?

- (1) תרופות למחלות רבות מנטרלות את פעילותה של התרופה "צלוליקול"
- (2) התרופה "צלוליקול" אושרה לטיפול במחלות נוספות מלבד צרדת
- (3) המחקר נעשה בקרב חולי צרדת שאינם חולים במחלות אחרות
- (4) מרבית חולי הצרדת באוכלוסייה חולים גם במחלות אחרות

17. אף שדמות הערפד ידועה בפולקלור האירופי זה מאות שנים, אחת מתכונותיה הבולטות יוחסה לה לראשונה רק במאה העשרים – ובנסיבות מפתיעות. תכונה זו היא רגישותם היתרה של הערפדים לאור השמש, שתוארה לראשונה רק בשנת 1922, בסרט "נוֹסְפֶּרְטוּ". הסרט הוא עיבוד קולנועי לא-מורשה של הרומן המצליח "דרקולה" מאת ברם סטוקר, ואלמנט זה שולב בו כדי לבדל אותו מהרומן וכך לחמוק מתביעה בגין הפרת זכויות יוצרים.

מדוע נאמר בפסקה שרגישות לאור השמש יוחסה לערפדים "בנסיבות מפתיעות"?

- (1) מפני שבדרך כלל אין זכויות יוצרים על סיפורים עממיים, ולכן יוצרים שמבקשים לעבד אותם לקולנוע אינם נדרשים להכניס בהם שינויים
- (2) מפני שאפשר היה להניח שבמאה העשרים, לאחר מאות שנים של התגבשות דמות הערפד, לא יהיו עוד שינויים גדולים בתכונותיה
- (3) מפני שאפשר היה לצפות שעבוד קולנועי לא-מורשה ליצירת ספרות מצליחה לא ישנה את האופן שבו הדמות המרכזית ביצירה נתפסת בציבור
- (4) מפני שאיננו רגילים לחשוב על דמויות אגדיות כמו ערפדים כעל מי שעוצבו באופן יזום משיקולים תועלתיים

18. חוקרת הספרות זיוה בן-פורת טוענת כי בכל טקסט ספרותי יש אלמנטים שיכולים להתקשר לאלמנטים בטקסטים אחרים וכך להטעין אותו במשמעויות נוספות על אלו שניתן למצוא בו כשהוא לעצמו. לטענתה, ככל שמספר הקשרים האפשריים בין שני טקסטים גדול יותר, וככל שהטקסטים מותירים בידי הקורא חופש רב יותר לפרש את אופיים של הקשרים האלה, כך לקישור בין הטקסטים יש פוטנציאל משמעות רב יותר, כלומר הוא יכול להוליד יותר משמעויות חדשות.

איזו מהטענות הבאות נכונה על פי דבריה של בן-פורת?

- (1) ככל שבטקסט יש אלמנטים רבים יותר שיכולים להתקשר לאלמנטים בטקסטים אחרים, כך לקורא יש חופש רב יותר לפרש את אופיים של הקשרים בינו לבין
- (2) החיבור בין שני טקסטים יכול לייצר משמעויות רבות יותר ככל שמספר האלמנטים בהם שאפשר לקשר זה לזה רב יותר, וככל שאופיים של הקשרים מוגדר פחות
- (3) ככל שפוטנציאל המשמעות של טקסט רב יותר, כך כל אלמנט בו יכול להתקשר למספר רב יותר של אלמנטים בטקסטים אחרים
- (4) החיבור בין שני טקסטים מוליד משמעויות רבות יותר ככל שהטקסטים מוסרים לקורא מידע רב יותר על אופי הקשרים האפשריים ביניהם

קטע קריאה (שאלות 19-23)

קראו בעיון את הקטע, וענו על השאלות שאחריו.

(1) פירושה של המילה האנגלית "נוֹנְסֵנס" הוא דברי שטות או דברים חסרי פשר. אולם המשתייכים לזרם הספרותי המכונה בשם זה אינם רואים ביצירותיהם דברי שטות. ואכן, יצירות נונסנס אינן חסרות משמעות או היגיון, אלא מבוססות על כללים משלהן, השונים מהכללים המקובלים.

(5) המאפיין השכיח ביותר של יצירות נונסנס הוא חריגה מן ההיגיון המקובל וערעור על המובן מאליו. דוגמה למאפיין זה מצויה ב"עליסה בארץ הפלאות" שכתב לואיס קרול. עליסה נאלצת להתמודד עם הטיעון הבא: "אם נחשים אוכלים ביצים, ואם ילדות אוכלות ביצים, אזי ילדה היא נחש". טיעון זה נשמע כאילו הוא מבוסס על תבנית לוגית מוכרת, אך למעשה הוא מביע היגיון "אחר", שהרי על פי ההיגיון המקובל זה טיעון שגוי. מאפיין נוסף של יצירות הנונסנס הוא בחינת משמעויותיהם של מילים וביטויים ויצירת משמעויות חדשות. בשירה של לאה גולדברג, למשל, הדובר הוא עגל שאומר כך: "... בני אדם חסרי בינה / חוגגים ראש השנה / לא אבין אף אות ותג / הן הראש איננו חג...". דוגמה אחרת היא שירו של עודד בורלא "מה עושה טונג". המחבר משתמש בשמו של המנהיג הסיני מאו טסה טונג כבאוסף צלילים, ויוצר מהצלילים את המילים שבכותרת היצירה. בשיר עצמו בורלא בונה עלילה שבה הגיבור הוא ילד ושמו טונג. יש יצירות נונסנס שמשמעויותיהן מתקבלות במידה רבה מן המאפיינים החזותיים שלהן. למשל, שירו של יהונתן גפן "לג'ירף יש צוואר ארוך" מעוצב בדפוס בצורת ג'ירף שצווארו ארוך מאוד. ביצירתו של מורגנשטרן "שירת הלילה של הדגים", הצד החזותי של היצירה מרכזי עוד יותר: המילים היחידות ביצירה מופיעות בכותרת היצירה, והיצירה עצמה מורכבת משני סימנים גרפיים, ו- U , הרשומים על הדף ויוצרים דגם מסוים.

(10) יצירות הנונסנס משתמשות בסימנים מוכרים, אך מצרפות אותם בדרכים מפתיעות ובלתי מקובלות. המבוגר הקורא בהן נדרש לפרוץ את גבולות דמיונו, מכיוון שכבר התרגל לפרש את הסימנים המוכרים אך ורק בדרכים המקובלות, וקשה לו "להשתחרר" מהרגל זה. גם כאשר הסימנים המופיעים ביצירה אינם בעלי משמעות מוסכמת, מבוגרים, שלא כילדים, מתקשים למצוא משמעות ביצירה. למשל, רוב המבוגרים המעיינים ב"שירת הלילה של הדגים" רואים בה אוסף סימנים חסר משמעות. בניגוד להם, ילדים מבינים אותה בדרכים רבות: סגירת עיני הדג ופקיחתן עד להירדמותו, גלי הים המלטפים את הדג עד שהוא נרדם, ועוד. יצירות הנונסנס תואמות את עולם השפה, החשיבה והדמיון האופייני לילדים: הן שואלות על משמעויותיהם של מילים וביטויים, שאלות כשל ילד שעדיין אינו רואה בשפה מערכת של סימנים מוסכמים; הן שוברות את ההיגיון המקובל, בדומה לחשיבתו של ילד הפתוחה לאפשרויות של היגיון "אחר"; והן מביעות רעיונות באמצעים בלתי מקובלים.

(15) יצירות הנונסנס משתמשות בסימנים מוכרים, אך מצרפות אותם בדרכים מפתיעות ובלתי מקובלות. המבוגר הקורא בהן נדרש לפרוץ את גבולות דמיונו, מכיוון שכבר התרגל לפרש את הסימנים המוכרים אך ורק בדרכים המקובלות, וקשה לו "להשתחרר" מהרגל זה. גם כאשר הסימנים המופיעים ביצירה אינם בעלי משמעות מוסכמת, מבוגרים, שלא כילדים, מתקשים למצוא משמעות ביצירה. למשל, רוב המבוגרים המעיינים ב"שירת הלילה של הדגים" רואים בה אוסף סימנים חסר משמעות. בניגוד להם, ילדים מבינים אותה בדרכים רבות: סגירת עיני הדג ופקיחתן עד להירדמותו, גלי הים המלטפים את הדג עד שהוא נרדם, ועוד. יצירות הנונסנס תואמות את עולם השפה, החשיבה והדמיון האופייני לילדים: הן שואלות על משמעויותיהם של מילים וביטויים, שאלות כשל ילד שעדיין אינו רואה בשפה מערכת של סימנים מוסכמים; הן שוברות את ההיגיון המקובל, בדומה לחשיבתו של ילד הפתוחה לאפשרויות של היגיון "אחר"; והן מביעות רעיונות באמצעים בלתי מקובלים.

(20) יצירות הנונסנס משתמשות בסימנים מוכרים, אך מצרפות אותם בדרכים מפתיעות ובלתי מקובלות. המבוגר הקורא בהן נדרש לפרוץ את גבולות דמיונו, מכיוון שכבר התרגל לפרש את הסימנים המוכרים אך ורק בדרכים המקובלות, וקשה לו "להשתחרר" מהרגל זה. גם כאשר הסימנים המופיעים ביצירה אינם בעלי משמעות מוסכמת, מבוגרים, שלא כילדים, מתקשים למצוא משמעות ביצירה. למשל, רוב המבוגרים המעיינים ב"שירת הלילה של הדגים" רואים בה אוסף סימנים חסר משמעות. בניגוד להם, ילדים מבינים אותה בדרכים רבות: סגירת עיני הדג ופקיחתן עד להירדמותו, גלי הים המלטפים את הדג עד שהוא נרדם, ועוד. יצירות הנונסנס תואמות את עולם השפה, החשיבה והדמיון האופייני לילדים: הן שואלות על משמעויותיהם של מילים וביטויים, שאלות כשל ילד שעדיין אינו רואה בשפה מערכת של סימנים מוסכמים; הן שוברות את ההיגיון המקובל, בדומה לחשיבתו של ילד הפתוחה לאפשרויות של היגיון "אחר"; והן מביעות רעיונות באמצעים בלתי מקובלים.

(25) יצירות הנונסנס משתמשות בסימנים מוכרים, אך מצרפות אותם בדרכים מפתיעות ובלתי מקובלות. המבוגר הקורא בהן נדרש לפרוץ את גבולות דמיונו, מכיוון שכבר התרגל לפרש את הסימנים המוכרים אך ורק בדרכים המקובלות, וקשה לו "להשתחרר" מהרגל זה. גם כאשר הסימנים המופיעים ביצירה אינם בעלי משמעות מוסכמת, מבוגרים, שלא כילדים, מתקשים למצוא משמעות ביצירה. למשל, רוב המבוגרים המעיינים ב"שירת הלילה של הדגים" רואים בה אוסף סימנים חסר משמעות. בניגוד להם, ילדים מבינים אותה בדרכים רבות: סגירת עיני הדג ופקיחתן עד להירדמותו, גלי הים המלטפים את הדג עד שהוא נרדם, ועוד. יצירות הנונסנס תואמות את עולם השפה, החשיבה והדמיון האופייני לילדים: הן שואלות על משמעויותיהם של מילים וביטויים, שאלות כשל ילד שעדיין אינו רואה בשפה מערכת של סימנים מוסכמים; הן שוברות את ההיגיון המקובל, בדומה לחשיבתו של ילד הפתוחה לאפשרויות של היגיון "אחר"; והן מביעות רעיונות באמצעים בלתי מקובלים.

(30) נשאלת אם כן השאלה: האם ספרות הנונסנס היא סוג של ספרות ילדים? התשובה אינה חד-משמעית: יש יצירות נונסנס שהן יצירות לילדים, ואלו מסייעות לילד ללמוד את השפה וההיגיון המקובל, ובה בעת מפתחות את דמיונו. ואולם, יש יצירות נונסנס שכדי להבין לעומק את המסר שלהן על הקורא להכיר היטב את ההיגיון וכללי השפה המקובלים, וכך יוכל להבחין בחריגות שחורג מהם מחבר היצירה. בדרך זו המחבר יכול להביע מסרים שקשה להביעם בדרכים ספרותיות אחרות. יצירות אלה, כמובן, לא נועדו לילדים, אלא למבוגרים שמסוגלים לקבל, נוסף על ההיגיון המקובל, גם את ההיגיון ה"אחר" שבו משתמש הכותב.

השאלות

19. הביטוי שמשמעותו נבחנת מחדש בשירה של לאה גולדברג (שורות 9-10) הוא -

- (1) בני אדם
- (2) חסרי בינה
- (3) ראש השנה
- (4) אות ותג

20. "הצד החזותי של היצירה מרכזי עוד יותר" (שורות 14-15), כלומר מרכזי עוד יותר מ-

- (1) הדגם המורכב משני סימנים גרפיים
- (2) מאפיינים אחרים של נונסנס
- (3) הצד החזותי בשירו של יהונתן גפן
- (4) הצד החזותי ב"שירת הלילה של הדגים"

21. התיאור "גלי הים המלטפים את הדג עד שהוא נרדם" (שורה 22) מובא בתור דוגמה -

- (1) לפירוש יצירתי שנתנו ילדים ל"שירת הלילה של הדגים"
- (2) למשמעות היחידה שאליה כיוון מורגשטרן ביצירתו
- (3) לאופן שבו מבוגרים מפרשים את הסימנים המוכרים בדרכים המקובלות
- (4) להתייחסות לכותרת היצירה בלבד, ולא לחלק החזותי שלה

22. צירוף המילים "אם כן" (שורה 26) מתייחס לכך ש-

- (1) ביצירות הנונסנס משתמשים בסימנים מוכרים
- (2) יצירות הנונסנס תואמות את עולם השפה, החשיבה והדמיון האופייני לילדים
- (3) מבוגרים נהנים לקרוא יצירות נונסנס
- (4) הדרך הטובה ביותר ללמד ילדים את כללי ההיגיון והשפה היא דווקא בעזרת יצירות נונסנס

23. על פי הפסקה האחרונה, "המחבר" (שורה 29) חורג מכללי השפה או ההיגיון המקובלים -

- (1) כדי שמבוגרים יתקשו להבין את היצירה
- (2) כדי להדגים כיצד הוא יכול להתבטא בדרכים ספרותיות מקובלות
- (3) כדי להעביר מסר מסוים בדרך זו
- (4) משום שדמיונו משתלט על יצירתו

עמוד ריק

חשיבה מילולית

בפרק זה 23 שאלות.
הזמן המוקצב הוא 20 דקות.

בפרק זה שאלות מכמה סוגים: אנלוגיות, שאלות הבנה והסקה ושאלות הנוגעות לקטע קריאה. לכל שאלה מוצעות ארבע תשובות. עליכם לבחור את התשובה המתאימה ביותר לכל שאלה, ולסמן את מספרה במקום המתאים בגיליון התשובות.

אנלוגיות (שאלות 1-6)

בכל שאלה יש זוג מילים מודגשות. מצאו את היחס בין המשמעויות של שתי המילים האלה, ובחרו מתוך התשובות המוצעות את זוג המילים שהיחס ביניהן הוא הדומה ביותר ליחס שמצאתם. שימו לב: יש חשיבות לסדר המילים בזוג.

1. מדיד : למדוד -

- (1) שמיש : להשתמש
- (2) תקין : לתקן
- (3) פעיל : לפעול
- (4) חמים : לחמם

2. פחד : בעתה -

- (1) אשמה : חרטה
- (2) מצוקה : שוועה
- (3) כעס : חרון
- (4) ייאוש : תוחלת

3. בית : כתובת -

- (1) מדינה : המנון
- (2) נהג : רישיון נהיגה
- (3) חוזה : חתימה
- (4) יום : תאריך

4. דלק : תפס -

- (1) חקר : גילה
- (2) נרדם : הקיץ
- (3) הרשיע : העניש
- (4) התגונן : נפגע

5. גבעול : זר -

- (1) ארון : ריהוט
- (2) כבשה : עדר
- (3) ענף : עץ
- (4) סיפון : צי

6. "בחפץ לב" : לסרב -

- (1) "סייג לחוכמה - שתיקה" : לדבר
- (2) "לא ייאמן" : להאמין
- (3) "לא היה ולא נברא" : לאשר
- (4) "לא יקום ולא יהיה" : להתקיים

שאלות הבנה והסקה (שאלות 7-17)

הוראות לשאלות 7-9:

בכל שאלה יש פסקה שחלק אחד או כמה חלקים ממנה חסרים. עליכם לבחור בתשובה המתאימה ביותר להשלמת החסר.

7. עורכת כתב העת המדעי _____ מד"ר אורן על ש _____ לפרסם את מאמרו של ריצ'רדסון. לטענת אורן, אין _____ רעיונותיו של ריצ'רדסון, ולכן מן הראוי היה _____ מאמר לראות אור בכתב עת המקפיד על אמות מידה מדעיות.

- (1) ספגה קיתונות של ביקורת / לא נמנעה מ- / כל יסוד מדעי ל- / למנוע מן ה-
- (2) זכתה לתשבחות / לא נרתעה מ- / מקום לפקפק ביסוד המדעי של / למנוע מן ה-
- (3) ספגה ביקורת חריפה / החליטה / כל יסוד מדעי ב- / לאפשר ל-
- (4) זכתה לתשבחות רבות / סירבה / כל סיבה לערער על היסוד המדעי שב- / לאפשר ל-

8. בעוד מחיריהם של מצרכי היסוד לא השתנו, מחירי הממתקים _____ מאוד בשנה האחרונה. שלא כבימים עברו, שבהם היו מחיריהם של הממתקים _____, היום רבים _____ להרשות לעצמם לקנות אותם.

- (1) ירדו / שווים לכל נפש / יכולים
- (2) ירדו / יקרים במיוחד / אינם יכולים
- (3) עלו / נמוכים יחסית / יכולים
- (4) עלו / שווים לכל נפש / אינם יכולים

9. אף שבדרך כלל תמיר _____ רגשנות, _____ עורר בו רגשות עזים, _____, לטענתו, _____ לצפות בו.

- (1) בז ל- / הוא שמח לגלות שסרט זה / ועם זאת / מומלץ
- (2) נוטה ל- / סרט זה לא / ואף על פי כן / אין זו סיבה שלא
- (3) סולד מ- / הוא שמח לגלות שסרט זה / ומשום כך / לא מומלץ
- (4) נוטה ל- / סרט זה דווקא / ולכן / מומלץ מאוד

10. יש הטוענים כי כדי להבין את החברה שאנו חיים בה היום עלינו לחקור את התקופה המודרנית, ולא את העבר הרחוק. ההיסטוריון מרק בלוך חלק על טענה זו, וכדי להמחיש את עמדתו השתמש בדוגמה מתחום אחר: "מה תהא דעתנו על גאופיזיקאי שיסיק מן העובדה שהירח קרוב לכדור הארץ הרבה יותר מהשמש, שהשפעתו של הירח על כדור הארץ גדולה לאין ערוך מהשפעתה של השמש?"

בדבריו השווה בלוך –

- (1) את העבר הרחוק לכדור הארץ
- (2) את העבר הרחוק לירח
- (3) את התקופה המודרנית לירח
- (4) את התקופה המודרנית לשמש

11. הספרים בספרייה מסוימת מסודרים לפי תחום הדעת של הספר, לפי שם משפחתו של המחבר ולפי שנת ההוצאה לאור. הספרים מסודרים על המדפים מימין לשמאל בסדר אלפביתי לפי תחום הדעת של הספר (למשל, ספרים בתחום המתחיל באות ב' מונחים משמאל לספרים בתחום המתחיל באות א'). בכל תחום דעת, הספרים מסודרים בסדר אלפביתי לפי שם המחבר (בהתאם לאותו כלל), וספרים של אותו מחבר מסודרים לפי שנת ההוצאה לאור (ספר מונח משמאל לספר שיצא לאור לפניו).

לפניכם הפרטים של ארבעה ספרים המונחים על אותו מדף בספרייה. איזה מהם הוא **השמאלי ביותר**?

- (1) ספר אומנות שחיבר הס בשנת 2003
- (2) ספר ביולוגיה שחיבר נבארו בשנת 2008
- (3) ספר ביולוגיה שחיבר ריקליס בשנת 1993
- (4) ספר בוטניקה שחיבר נבארו בשנת 2003

12. ד"ר לבון: "טבעם של מנהגים עממיים לעבור תהליך אבולוציוני של ספציפיקציה. מדור לדור כל מנהג נעשה מסוים יותר ויותר, סופח גוונים ותת-גוונים ומקבל אופי ייחודי בכל קהילה ובכל משפחה. ברבות השנים, עם ההקצעה והליטוש, הוא נעשה לסממן זהות רב-דורי של משפחות וקהילות, המבדל אותן מאחרות."

ד"ר לבון תיאר תהליך מסוים המדגים את טענתו. איזה מהתהליכים הבאים הוא המתאים ביותר להיות תהליך זה?

- (1) אנשי התנועה הציונית הצליחו להנחיל בציבור את מנהגי חגיגות ל"ג בעומר למרות העובדה שבשנות הגלות שלפני כן לא היה מקובל לחוג יום זה
- (2) אף על פי שבעבר היו להגדה הנקראת בסדר הפסח נוסחים שונים, בימינו התגבש נוסח מקובל ואחיד שלה
- (3) בימינו כל קהילה יהודית מקפידה על מנהגי הדלקת נרות חנוכה מפורטים וקבועים משלה, אף שבתחילה לא היו הוראות מפורטות בעניין זה
- (4) המנהג לערוך סדר ט"ו בשבט, שהיה מקובל בעבר, לא החזיק מעמד, וכיום רק מעטים מקיימים אותו

13.

באוניברסיטה מסוימת התקבלו ללימודי הדוקטורט רוב הגברים שנרשמו אליהם, ואילו רק מיעוט מקרב הנשים שנרשמו ללימודי הדוקטורט התקבלו. מבדיקה שנערכה במחלקות המציעות לימודי דוקטורט עלה כי בכל אחת מהן אחוז המתקבלים מתוך כלל המועמדים הגברים היה שווה לאחוז המתקבלות מתוך כלל המועמדות.

איזו מהעובדות הבאות יכולה להסביר נתונים אלו?

- (1) רוב הגברים נרשמו למחלקות שקל להתקבל אליהן, ורוב הנשים – למחלקות שקשה להתקבל אליהן
- (2) רוב הגברים נרשמו למחלקות שקשה להתקבל אליהן, ורוב הנשים – למחלקות שקל להתקבל אליהן
- (3) לכל אחת מהמחלקות נרשמו מספר שווה של גברים ושל נשים
- (4) רוב הגברים ורוב הנשים נרשמו לאותן מחלקות

14.

במעיים של בני האדם יש אוכלוסייה גדולה ומגוונת של חיידקים, ורובם חיידקים "ידידותיים" ההכרחיים לתפקודם התקין של המעיים. מוצרי מזון המועשרים בחיידקים כאלה, המכונים "מוצרים פרוביוטיים", זוכים לפופולריות רבה, אך מדענים טוענים שלרוב בני האדם אין טעם לצרוך מוצרים אלו. לדבריהם, גם אם מקצת החיידקים הידידותיים הנמצאים במוצר כזה מצליחים לשרוד את המעבר בקיבה בדרכם למעיים, הרי שמספרם זניח בהשוואה למספר החיידקים הכולל במעי של אדם בריא, ועל כן רק מי שסובל מחוסר של ממש בחיידקי מעי ידידותיים יכול להפיק תועלת ממוצרים פרוביוטיים.

איזו מן הטענות הבאות משתמעת מן הפסקה?

- (1) החיידקים שבמוצרים הפרוביוטיים שורדים בקיבתם של אנשים הסובלים מחוסר בחיידקי מעי ידידותיים יותר מכפי שהם שורדים בקיבתם של אנשים בריאים
- (2) מדענים מזהירים שלמי שאינו סובל מחוסר בחיידקי מעי ידידותיים מוצרים פרוביוטיים עלולים להזיק
- (3) צריכת מוצרים פרוביוטיים יכולה להגדיל את מספר החיידקים הידידותיים במעיים
- (4) החיידקים הידידותיים במעיים מועילים פחות מכפי ששמש מרמז

15.

בהקדמה לספרו כתב הרב מנחם הירשמן: "ספר זה עוסק ביהדות כפי שהשתקפה בכתביהם של אבות הכנסייה הנוצרית בעולם העתיק. זו נקודת ראות שאין להתעלם ממנה: חיי היהודי ותורתו היו שלובים תמיד בחייהם ובתרבותם של העמים שחי איתם, ובקרב מורי הדגולים בבית המדרש לרבנים באמריקה הייתה הסכמה בדבר חשיבות ההעמקה בתולדותינו לאור היצירה של העמים שסבבו וסובבים אותנו, שהרי כבר במקורותינו נכתב 'טוב אשר תאחוז בזה, וגם מזה אל תנח את ידך'."

דבריו של הירשמן נועדו **להדוף** טענה מסוימת. איזו מהטענות הבאות היא המתאימה ביותר להיות טענה זו?

- (1) אין זה ראוי לבחון את כתבי אבות הכנסייה הנוצרית מנקודת ראות יהודית בלבד, ויש לבחון אותם גם מנקודות מבט אחרות
- (2) חקר ההשקפה הנוצרית על היהדות אינו הולם את ערכי המסורת היהודית
- (3) אין טעם לכתוב על היהדות כפי שהשתקפה ביצירות נוצריות, אלא אם כן קיימו כותביהן קשר הדוק עם יהודים
- (4) תיאור היהדות במנותק מן התרבויות שלצידן ובתוכן התקיימה מצייר תמונה חלקית בלבד שלה

16.

במאמר נכתב: "אם בית המשפט נוטל לעצמו את הזכות לפסוק שפעולה הייתה בלתי חוקית משום שלפי השקפתו אין היא מוסרית, זיקה זו עלולה להתבטא גם בכיוון ההפוך: פסק דין הקובע שפעולה כלשהי הייתה חוקית עלול להתפרש כהכרה של השופטים בכך שהיא עומדת באמות מידה מינימליות של אתיקה – והילת החוקיות עלולה לשכך את המחאה הציבורית המתבקשת נוכח פעולה בלתי מוסרית."

איזו מן הטענות הבאות מציגה באופן הטוב ביותר את הסכנה שהכותב מתריע מפניה?

- (1) המחאה הציבורית נגד פעולה בלתי מוסרית כלשהי תגווע, מכיוון שבית המשפט יקבע שהיא פעולה חוקית ולכן היא תיחשב לפעולה העונה על דרישות המוסר
- (2) המחאה הציבורית נגד פעולה בלתי מוסרית כלשהי תגווע, מכיוון שבית המשפט יקבע שהיא פעולה בלתי חוקית ולכן היא תיחשב לפעולה שמחאה ציבורית נגדה מיותרת
- (3) המחאה הציבורית נגד פעולה בלתי חוקית כלשהי תגווע, מכיוון שבית המשפט יקבע שהיא פעולה מוסרית ולכן היא תיחשב לפעולה המותרת לפי חוק
- (4) המחאה הציבורית נגד פעולה בלתי חוקית כלשהי תגווע, מכיוון שבית המשפט יקבע שהיא פעולה חוקית ולכן היא תיחשב לפעולה המתחייבת מכללי המוסר

17.

בעבר סברו חוקרי בעלי חיים כי רק יונקים בעלי מוח גדול כגון קופים, פילים ולווייתנים מסוגלים לבטא תחושת אבל, ואולם, ממצאים שנאספו בעת האחרונה מלמדים כי ליונקים בעלי מוח גדול יש אומנם דרכים מורכבות במיוחד להביע את אבלם, וזאת בזכות כישורי החשיבה המפותחים שלהם, אך הגורם המרכזי הקובע אם הפרטים של מין מסוים יהיו מסוגלים לבטא אבל בדרך כלשהי הוא מידת יכולתם ליצור מערכות יחסים קרובות וממושכות.

איזו מן הטענות הבאות משתמעת מן הפסקה?

- (1) כישורי חשיבה מפותחים עומדים בבסיס היכולת ליצור מערכות יחסים קרובות וממושכות
- (2) יש מינים של בעלי חיים שאינם יונקים בעלי מוח גדול, ובכל זאת הם מסוגלים להביע את אבלם בדרכים מורכבות במיוחד
- (3) ההנחה שיונקים בעלי מוח גדול הם בעלי החיים היחידים היכולים ליצור מערכות יחסים קרובות וממושכות עמדה ביסוד הסברה שהם בעלי החיים היחידים המסוגלים לבטא תחושת אבל
- (4) יש מינים של בעלי חיים שאינם יונקים בעלי מוח גדול המסוגלים ליצור מערכות יחסים קרובות וממושכות

קטע קריאה (שאלות 18-23)

קראו בעיון את הקטע, וענו על השאלות שאחריו.

- (1) במערכת השמש, מאדים הוא כוכב הלכת שהסיכוי למצוא בו חיים נחשב הגבוה ביותר. אומנם האטמוספירה הדלילה שלו והטמפרטורות הנמוכות השוררות בו אינן מאפשרות קיום של צורות חיים מורכבות, אך בהיבטים רבים אחרים – תהליך ההיווצרות, ההיסטוריה האקלימית ומאפיינים גאולוגיים שונים – מאדים דומה לכדור הארץ, והתנאים השוררים על פניו עשויים להתאים ליצורים מיקרוסקופיים פשוטים. גוף אחר במערכת השמש שהסיכוי למצוא בו חיים נחשב גבוה יחסית הוא טיטן, הירח הגדול ביותר של שבתאי. ידיעותינו על הירח הקר, האפל והמרוחק הזה מעטות מאוד, אך ממידע שהצטבר בשנים האחרונות עולה שמתרחשים בו תהליכים פיזיקליים הדומים לתהליכים המתרחשים בכדור הארץ.
- (5)
- ממצא חשוב מן השנים האחרונות העשוי להעיד שאכן יש חיים במאדים ובטיטן הוא נוכחות מתאן באטמוספירות שלהם. אומנם, ברוב כוכבי הלכת במערכת השמש מקור המתאן אינו ביולוגי, אך בכדור הארץ תשעים אחוזים מן המתאן באטמוספירה הם תוצרי פעילותם של מתאנוגנים, יצורים מיקרוסקופיים הצורכים מימן ופולטים מתאן. גילוי של מתאן באטמוספירה של מאדים – כוכב הדומה כל כך לכדור הארץ – עורר אפוא עניין רב, אף על פי שריכוז המתאן שהתגלה היה מזערי בהשוואה לריכוז המתאן באטמוספירה של כדור הארץ. ריכוז גבוה הרבה יותר של מתאן התגלה באטמוספירה של טיטן. לאחרונה התגלה גם שבטיטן מתקיים "מחזור מתאן" הדומה למחזור המים של כדור הארץ: המתאן מתאדה מנימות של מתאן נוזלי ומתעבה לעננים, העננים מורידים גשמי מתאן, המתאן נקווה למאגרים תת-קרקעיים, המאגרים פורצים במעיינות וזורמים לימות המתאן בנחלים, וחוזר חלילה.
- (10)
- (15)
- האם מקורו של המתאן במאדים ביולוגי או אחר? בכדור הארץ חלק קטן מהמתאן הוא תוצר לוואי של פעילות געשית, אך הרי הגעש של מאדים כבויים זה מאות מיליוני שנים – ולא זו בלבד, אלא שהר געש היה פולט, נוסף על המתאן, גם כמויות אדירות של גופרית דו-חמצנית, וזו אינה מצויה כלל באטמוספירה של מאדים. גם פגיעת שביט במאדים הייתה עשויה לספק לו מתאן, אך בתוך כמה חודשים הוא היה מתפזר באטמוספירה באופן אחיד – ומצפיות עולה שלא כך הדבר. לבסוף, המתאן היה עשוי להיווצר בתהליך גאולוגי הקרוי "סרפנטיניזציה". לתהליך זה נחוצות טמפרטורות גבוהות, שיש הסבורים כי הן שוררות באתרים תת-קרקעיים במאדים, ומעורבים בו מימן, פחמן ומתכות, חומרים המצויים כולם במאדים. עם זאת, מימן ופחמן הם גם החומרים הדרושים לפעילותם של מתאנוגנים, ומכאן שהימצאותם במאדים תומכת בהסבר הביולוגי לא פחות מבהסבר הגאולוגי.
- (20)
- (25)
- גם באשר לטיטן, המקורות הסבירים יותר למתאן הם תהליכי סרפנטיניזציה ופעילות מתאנוגנים. אבל לגבי ההסבר הביולוגי פחות סביר מלגבי מאדים, מכיוון שכדי לייצר מתאן בכמות המצויה באטמוספירה של טיטן, היו דרושים מתאנוגנים רבים כל כך, עד שהם היו מכלים את כל המימן על פני טיטן. ואולם, מדענים אחדים מזכירים שצורות חיים שהתפתחו מחוץ לכדור הארץ עשויות להיות שונות בתכלית מצורות החיים המוכרות לנו, והם מציעים תאוריה מרתקת: ייתכן שבכל זאת יש חיים בטיטן, אך היצורים החיים שם אינם מייצרים מתאן אלא צורכים אותו – בדומה לבעלי החיים ולבני האדם, הצורכים מים שמספק להם מחזור המים. על פי התאוריה הזאת, כדי לברר אם יש חיים מחוץ לכדור הארץ, עלינו לבחון מחדש את ההנחות המקובלות הנוגעות לתנאים המאפשרים חיים.
- (30)

השאלות

18. על פי הפסקה הראשונה, יצורים מיקרוסקופיים פשוטים _____ בתנאים של אטמוספירה דלילה וטמפרטורות נמוכות, ואילו צורות חיים מורכבות _____.

איזו מן האפשרויות הבאות משלימה את המשפט שלעיל בצורה הטובה ביותר?

- (1) עשויים להתקיים / אינן יכולות להתקיים בהם
- (2) משגשגים / מתקשות לשרוד בהם
- (3) בדרך כלל לא יתקיימו / בדרך כלל יתקיימו בהם
- (4) משגשגים / מסוגלות להתקיים בהם, אך לא יוכלו לשגשג

19. על פי הפסקה השנייה, מדוע גילוי המתאן באטמוספירה של מאדים עורר עניין רב?

- (1) מכיוון שהייתה זו הפעם הראשונה שבה התגלה מתאן מחוץ לכדור הארץ
- (2) מכיוון שהוא עשוי לתמוך באפשרות שבמאדים יש חיים
- (3) מכיוון שריכוז המתאן שהתגלה היה שונה מריכוז המתאן באטמוספירה של כדור הארץ
- (4) מכיוון שבעקבותיו החלו לראות במתאן סימן אפשרי לקיומם של חיים מחוץ לכדור הארץ

20. על פי הפסקה השלישית, מדוע נראה שמקורו של המתאן במאדים אינו בפגיעת שביט?

- (1) מכיוון שמתאן שמקורו בפגיעת שביט לא היה נשאר באטמוספירה של מאדים
- (2) מכיוון שריכוז המתאן שהתגלה באטמוספירה של מאדים מזערי
- (3) מכיוון שהמתאן אינו מפוזר באטמוספירה של מאדים באופן אחיד
- (4) מכיוון ששביט היה מותיר במאדים ראיות לפגיעתו, וראיות כאלה לא נמצאו

21. איזו מן הטענות הבאות עולה מן הפסקה השלישית בנוגע לעובדת הימצאותם של מימן ופחמן במאדים?

- (1) היא מוכיחה שמקורו של חלק מן המתאן שנמצא במאדים הוא ביולוגי, ומקורו של החלק האחר – גאולוגי
- (2) היא תומכת בהסבר הגאולוגי להימצאות המתאן במאדים ומחלישה את ההסבר הביולוגי
- (3) היא תומכת בהסבר הביולוגי להימצאות המתאן במאדים יותר משהיא תומכת בהסבר הגאולוגי
- (4) היא מתיישבת הן עם ההסבר הביולוגי להימצאות המתאן במאדים והן עם ההסבר הגאולוגי

22. מה נאמר בפסקה האחרונה בנוגע לאפשרות שלמתאן במאדים ובטיטן מקור ביולוגי?

- (1) הסבירות שלמתאן במאדים מקור ביולוגי גבוהה מן הסבירות שלמתאן בטיטן מקור ביולוגי
- (2) האפשרות שלמתאן במאדים מקור ביולוגי והאפשרות שלמתאן בטיטן מקור ביולוגי סבירות באותה מידה
- (3) הסבירות שלמתאן במאדים מקור ביולוגי נמוכה מן הסבירות שלמתאן בטיטן מקור ביולוגי
- (4) ההשערה שלמתאן במאדים מקור ביולוגי הופרכה, וההשערה שלמתאן בטיטן מקור ביולוגי זכתה לחיזוק

23. על פי המשתמע מן הקטע, גילוי "מחזור מתאן" בטיטן הדומה למחזור המים של כדור הארץ –

- (1) הוכיח שבטיטן יש מתאנוגנים
- (2) תרם לפיתוח התאוריה שבטיטן חיים יצורים הצורכים מתאן
- (3) סתר את הסברה שמקורו של המתאן בטיטן הוא בתהליכי סרפנטיניזציה
- (4) החליש את הטענה שמתאנוגנים לא היו מצליחים לייצר מתאן בכמות המצויה בטיטן

עמוד ריק

חשיבה כמותית

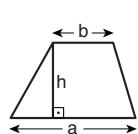
בפרק זה 20 שאלות.
הזמן המוקצב הוא 20 דקות.

בפרק זה מופיעות שאלות ובעיות של חשיבה כמותית. לכל שאלה מוצעות ארבע תשובות. עליכם לבחור את התשובה הנכונה ולסמן את מספרה במקום המתאים בגיליון התשובות.

הערות כלליות

- הסרטוטים המצורפים לכמה מהשאלות נועדו לסייע בפתרון, אך הם אינם מסורטטים בהכרח על פי קנה מידה. אין להסיק מסרטוט בלבד על אורך קטעים, על גודל זוויות, ועל כיוצא בהם.
- קו הנראה ישר בסרטוט, אפשר להניח שהוא אכן ישר.
- כאשר מופיע בשאלה מונח גאומטרי (צלע, רדיוס, שטח, נפח וכו') כנתון, הכוונה היא למונח שערכו גדול מאפס, אלא אם כן מצוין אחרת.
- כאשר בשאלה כתוב $\sqrt{a}$ ($0 < a$), הכוונה היא לשרש החיובי של a .
- 0 אינו מספר חיובי ואינו מספר שלילי.
- 0 הוא מספר זוגי.
- 1 אינו מספר ראשוני.

נוסחאות

10. שטח טרפז שאורך בסיסו האחד a , אורך בסיסו האחר b וגובהו h , הוא $\frac{(a+b) \cdot h}{2}$

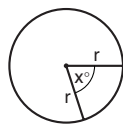
11. זוויות פנימיות במצולע בעל n צלעות:

א. סכום הזוויות הוא $(180n - 360)$ מעלות

ב. אם המצולע משוכלל, גודל כל זווית פנימית

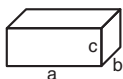
הוא $\left(180 - \frac{360}{n}\right) = \left(\frac{180n - 360}{n}\right)$ מעלות

12. מעגל, עיגול:

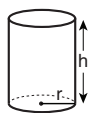
- א. שטח מעגל שרדיוסו r הוא πr^2 ($\pi = 3.14\dots$)
 ב. היקף המעגל הוא $2\pi r$
 ג. שטח גזרת מעגל בעלת זווית ראש x° הוא $\pi r^2 \cdot \frac{x}{360}$

13. תיבה, קובייה:

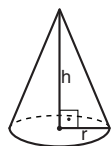

- א. נפח תיבה שאורכה a , רוחבה b , וגובהה c , הוא $a \cdot b \cdot c$
 ב. שטח הפנים של התיבה הוא $2ab + 2bc + 2ac$
 ג. בקובייה מתקיים $a = b = c$

14. גליל:

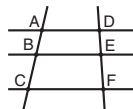

- א. שטח המעטפת של גליל שרדיוסו r וגובהו h , הוא $2\pi r \cdot h$
 ב. שטח הפנים של הגליל הוא $2\pi r^2 + 2\pi r \cdot h = 2\pi r(r + h)$
 ג. נפח הגליל הוא $\pi r^2 \cdot h$

15. נפח חרוט שרדיוס בסיסו r וגובהו h , הוא $\frac{\pi r^2 \cdot h}{3}$

16. נפח פירמידה ששטח בסיסה S וגובהה h , הוא $\frac{S \cdot h}{3}$

7. פרופורציה: אם $AD \parallel BE \parallel CF$

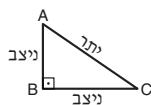
אז $\frac{AB}{AC} = \frac{DE}{DF}$ וגם $\frac{AB}{DE} = \frac{BC}{EF}$

8. משולש:

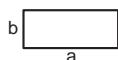
א. שטח משולש שאורך בסיסו a ואורך הגובה לבסיס זה h , הוא $\frac{a \cdot h}{2}$

ב. משפט פיתגורס: במשולש ישר זווית ABC כבסרטוט מתקיים $AC^2 = AB^2 + BC^2$

ג. במשולש ישר זווית שזוויותיו הן 30° , 60° ו- 90° , אורך הניצב שמול הזווית 30° שווה לחצי אורך היתר

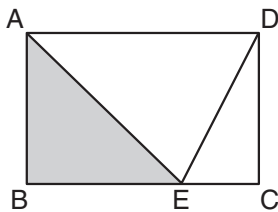

9. שטח מלבן שאורכו a ורוחבו b הוא $a \cdot b$

שאלות ובעיות (שאלות 1-8)

1. בבניין ובו 4 קומות יש 12 משרדים. מספר המשרדים בקומה הראשונה גדול פי 3 ממספר המשרדים בכל אחת מהקומות האחרות. כמה משרדים יש בקומה הראשונה?

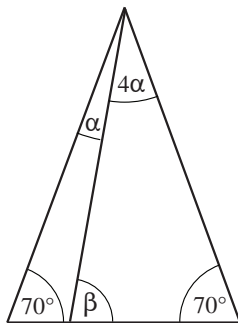
- (1) 6
(2) 8
(3) 3
(4) 4

2. ABCD הוא מלבן ששטחו 60 סמ"ר. E היא נקודה על הצלע BC, כך ששטח המשולש ECD הוא 10 סמ"ר.

מה שטח המשולש ABE (בסמ"ר)?

- (1) 18
(2) 20
(3) 22
(4) 25

3. לפי הנתונים שבסרטוט,

$$\beta = ?$$

- (1) 72°
(2) 78°
(3) 80°
(4) 84°

4. $\frac{6^3 \cdot 4^2}{3^3 \cdot 2^2} = ?$

- (1) 2^5
(2) 2^6
(3) $3^3 \cdot 2^2$
(4) $3 \cdot 2^3$

.5

איריס עובדת בקצב קבוע, ודרושות לה 10 שעות כדי לצבוע חדר לבדה.
רות עובדת בקצב קבוע, ודרושות לה 8 שעות כדי לצבוע את אותו החדר לבדה.
לאחר ששתיהן עבדו **יחד** במשך 4 שעות, איזה חלק מהחדר נותר להן לצבוע?

(1) $\frac{1}{10}$

(2) $\frac{1}{8}$

(3) $\frac{1}{6}$

(4) $\frac{1}{5}$

.6

נתון: $a < b$
הממוצע של a ו- b גדול מ- c .
איזו מהטענות הבאות נכונה בהכרח?

(1) $c < b$

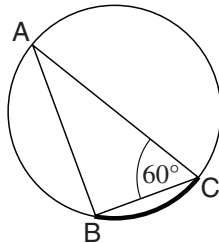
(2) $c > b$

(3) $c = b$

(4) שום טענה מהטענות הנ"ל אינה נכונה בהכרח

.7

בסרטוט שלפניכם AC הוא קוטר במעגל ו- B היא נקודה על היקף המעגל.
נתון: $AC = 8$ ס"מ

לפי נתונים אלו והנתונים שבסרטוט,
מה אורך הקשת המודגשת BC (בס"מ)?

(1) $\frac{\pi}{2}$

(2) $\frac{2\pi}{3}$

(3) $\frac{4\pi}{3}$

(4) $\frac{\pi}{4}$

.8

נתון: $0 < a < \frac{1}{4}$
ערכו של איזה מהביטויים הבאים הוא **הקטן ביותר**?

(1) $-\frac{1}{a}$

(2) $-a$

(3) $-\sqrt{a}$

(4) $-\frac{a}{4}$

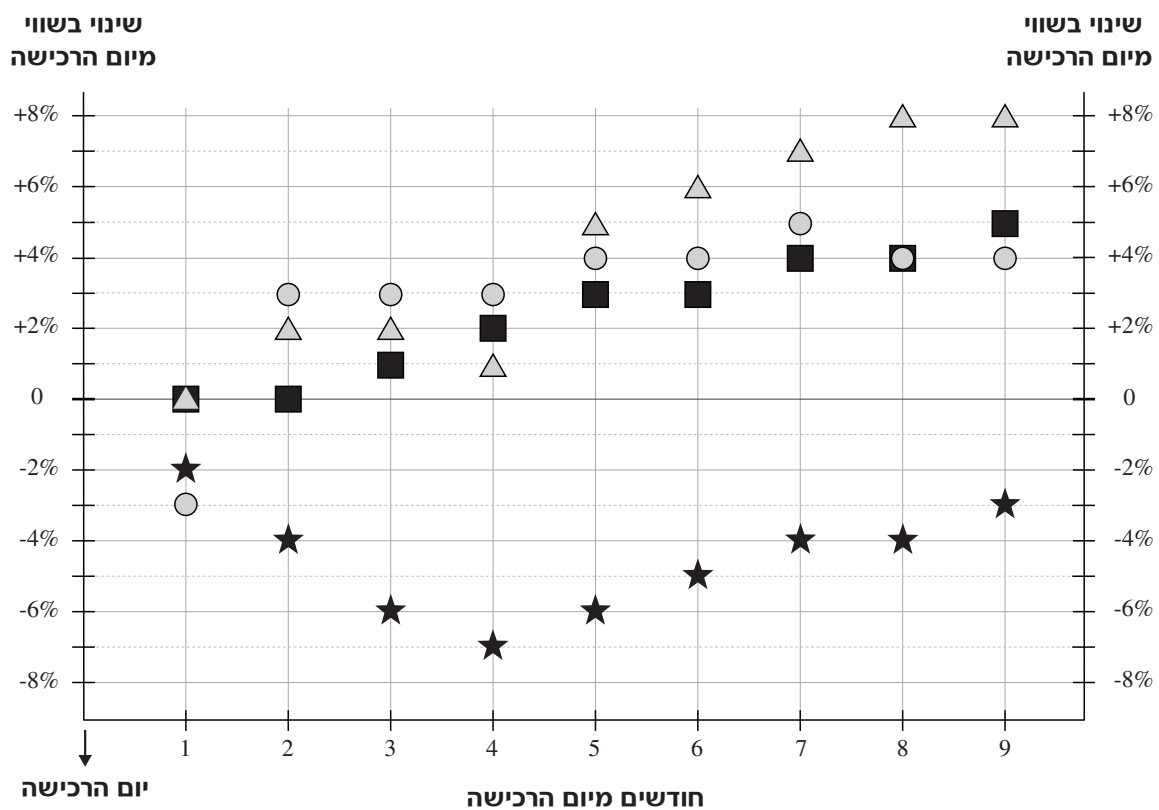
הסקה מתרשים (שאלות 9-12)

עיינו היטב בתרשים שלפניכם, וענו על ארבע השאלות שאחריו.

גדעון רכש מניות בארבע חברות: חברת ביגוד, חברת היי-טק, חברת מזון וחברת תרופות. את כל המניות הוא רכש באותו יום. הטבלה שמעל התרשים מתארת את סימנה של כל חברה ואת שווי המניות של גדעון בכל חברה ביום הרכישה. התרשים מתאר את השינויים שחלו בשווי המניות של גדעון לאורך תשעה חודשים. מיקום סימנה של כל חברה בתרשים מציין את השינוי (באחוזים) שחל בשווי מניות החברה ביחס לשוויין **ביום הרכישה** בסוף כל אחד מתשעת החודשים שלאחר הרכישה.

לדוגמה, בסוף החודש ה-6 מיום הרכישה היה שווי המניות של גדעון בחברת התרופות גבוה ב-3% משוויין ביום הרכישה, כלומר שוויין היה 206 שקלים.

חברה	סימן	שווי המניות ביום הרכישה
ביגוד	△	100 שקלים
היי-טק	○	100 שקלים
מזון	★	200 שקלים
תרופות	■	200 שקלים

שימו לב: בתשובתכם לכל שאלה התעלמו מנתונים המופיעים בשאלות האחרות.

השאלות

9. חברה כלשהי היא "חברה בטוחה" אם בסוף כל חודש שווי מניותיו של גדעון בה אינו נמוך משוויין בסוף החודש הקודם.

איזו מהחברות היא חברה בטוחה?

- (1) חברת הביגוד
- (2) חברת ההיי-טק
- (3) חברת המזון
- (4) חברת התרופות

10. בסוף כל חודש חישוב גדעון את ההפרש שבין שווי מניותיו בחברת הביגוד לשווי מניותיו בחברת ההיי-טק.

בסוף איזה מהחודשים הבאים מצא גדעון את ההפרש הגדול ביותר (בערך מוחלט)?

- (1) החודש ה-1
- (2) החודש ה-2
- (3) החודש ה-7
- (4) החודש ה-8

11. על פי המתואר בתרשים, מה השווי הנמוך ביותר שהיה למניותיו של גדעון באחת החברות?

- (1) 94 שקלים
- (2) 95 שקלים
- (3) 97 שקלים
- (4) 100 שקלים

12. "חברה מכניסה" היא חברה שבנקודת זמן כלשהי בתקופה המתוארת בתרשים היה שווי המניות של גדעון בה גדול ב-6 שקלים לפחות משוויין ביום הרכישה.

כמה מהחברות הן חברות מכניסות?

- (1) 1
- (2) 2
- (3) 3
- (4) 0

שאלות ובעיות (שאלות 13-20)

13. נתון: $\frac{x}{x+1} + \frac{x}{x+2} = 2$

$x = ?$

(1) $-\frac{4}{3}$

(2) $\frac{1}{2}$

(3) -3

(4) 4

14. מכפלת גיליהן של נחמה ושולה בעוד 3 שנים תהיה גדולה ב-69 ממכפלת גיליהן כעת.

מה סכום גיליהן של נחמה ושולה כעת?

(1) 10

(2) 20

(3) 30

(4) 40

15. האותיות A, B, C, D ו-E מייצגות ספרות בין 1 ל-9.

נתון:
$$\begin{array}{r} \times \text{AAA} \\ \quad \quad 3 \\ \hline \text{EDCB} \end{array}$$

איזה מהשוויונות הבאים נכון בהכרח?

(1) $E = 1$

(2) $C = D$

(3) $C = B + 1$

(4) $B = E + 1$

16. יואל כתב על דף את המספרים 1 עד 5. הוא מעוניין לבחור מהם 4 מספרים באופן שסכום ארבעת המספרים יהיה מספר זוגי.

כמה צירופי מספרים שונים זה מזה יוכל יואל לבחור?

(1) 1

(2) 2

(3) 3

(4) 4

17. a ו-b הם מספרים שלמים וחיוביים הקטנים מ-10.
נתון: $b! = a! \cdot 42$

$$a = ?$$

- (1) 7
(2) 6
(3) 5
(4) 4

18. לאורנה היו 50 מחברות. היא חילקה אותן לארבע ערמות.
הפרש במספר המחברות בין כל שתיים מן הערמות - קטן מ-3.
מה מהבאים אינו יכול להיות מספר המחברות בערמה כלשהי?

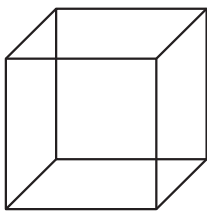
- (1) 12   (2) 13   (3) 14   (4) 15

19. המרחק בין A ל-B הוא 30 ק"מ.
המרחק בין B ל-C הוא 40 ק"מ.
המרחק בין C ל-D הוא 11 ק"מ.
מה המרחק המינימלי בין A ל-D (בק"מ)?

- (1) 0
(2) 9
(3) 21
(4) 27

20. נתונה קובייה שאורך צלעה 1 ס"מ.

מה אורכו של קו ישר המחבר את אחד מקודקודי הקובייה
למרכז הקובייה (הנקודה שמרחקיה מכל קודקודי הקובייה שווים)?

- (1) $\sqrt{\frac{2}{3}}$ ס"מ
(2) $\sqrt{\frac{1}{2}}$ ס"מ
(3) $\sqrt{\frac{1}{3}}$ ס"מ
(4) $\sqrt{\frac{3}{4}}$ ס"מ

עמוד ריק

חשיבה כמותית

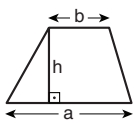
בפרק זה 20 שאלות.
הזמן המוקצב הוא 20 דקות.

בפרק זה מופיעות שאלות ובעיות של חשיבה כמותית. לכל שאלה מוצעות ארבע תשובות. עליכם לבחור את התשובה הנכונה ולסמן את מספרה במקום המתאים בגיליון התשובות.

הערות כלליות

- הסרטוטים המצורפים לכמה מהשאלות נועדו לסייע בפתרון, אך הם אינם מסורטטים בהכרח על פי קנה מידה. אין להסיק מסרטוט בלבד על אורך קטעים, על גודל זוויות, ועל כיוצא בהם.
- קו הנראה ישר בסרטוט, אפשר להניח שהוא אכן ישר.
- כאשר מופיע בשאלה מונח גאומטרי (צלע, רדיוס, שטח, נפח וכו') כנתון, הכוונה היא למונח שערכו גדול מאפס, אלא אם כן מצוין אחרת.
- כאשר בשאלה כתוב $\sqrt{a}$ ($0 < a$), הכוונה היא לשורש החיובי של a .
- 0 אינו מספר חיובי ואינו מספר שלילי.
- 0 הוא מספר זוגי.
- 1 אינו מספר ראשוני.

נוסחאות

10. שטח טרפז שאורך בסיסו האחד a , אורך בסיסו האחר b וגובהו h , הוא $\frac{(a+b) \cdot h}{2}$

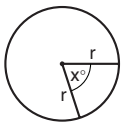
11. זוויות פנימיות במצולע בעל n צלעות:

א. סכום הזוויות הוא $(180n - 360)$ מעלות

ב. אם המצולע משוכלל, גודל כל זווית פנימית

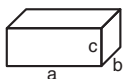
הוא $\left(180 - \frac{360}{n}\right) = \left(\frac{180n - 360}{n}\right)$ מעלות

12. מעגל, עיגול:

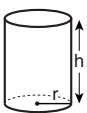
- א. שטח מעגל שרדיוסו r הוא πr^2 ($\pi = 3.14\dots$)
 ב. היקף המעגל הוא $2\pi r$
 ג. שטח גזרת מעגל בעלת זווית ראש x° הוא $\pi r^2 \cdot \frac{x}{360}$

13. תיבה, קובייה:

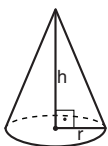

- א. נפח תיבה שאורכה a , רוחבה b , וגובהה c , הוא $a \cdot b \cdot c$
 ב. שטח הפנים של התיבה הוא $2ab + 2bc + 2ac$
 ג. בקובייה מתקיים $a = b = c$

14. גליל:

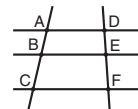

- א. שטח המעטפת של גליל שרדיוסו r וגובהו h , הוא $2\pi r \cdot h$
 ב. שטח הפנים של הגליל הוא $2\pi r^2 + 2\pi r \cdot h = 2\pi r(r + h)$
 ג. נפח הגליל הוא $\pi r^2 \cdot h$

15. נפח חרוט שרדיוס בסיסו r וגובהו h , הוא $\frac{\pi r^2 \cdot h}{3}$

16. נפח פירמידה ששטח בסיסה S וגובהה h , הוא $\frac{S \cdot h}{3}$

7. פרופורציה: אם $AD \parallel BE \parallel CF$

אז $\frac{AB}{AC} = \frac{DE}{DF}$ וגם $\frac{AB}{DE} = \frac{BC}{EF}$

8. משולש:

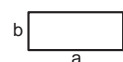
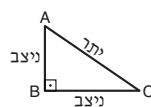

א. שטח משולש שאורך בסיסו a ואורך הגובה לבסיס זה h , הוא $\frac{a \cdot h}{2}$

ב. משפט פיתגורס:

במשולש ישר זווית ABC כבסרטוט מתקיים $AC^2 = AB^2 + BC^2$

ג. במשולש ישר זווית שזוויותיו הן 30° , 60° ו- 90° , אורך הניצב שמול הזווית 30° שווה לחצי אורך היתר

9. שטח מלבן שאורכו a ורוחבו b הוא $a \cdot b$

שאלות ובעיות (שאלות 1-15)

1. $7x + y = 26$

$x + y = 2$

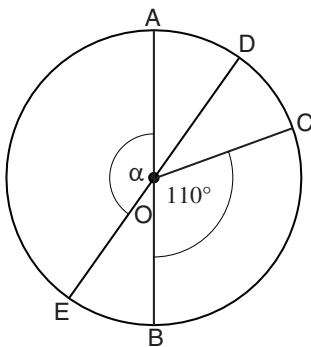
$x = ?$

1 (1)

7 (2)

3 (3)

4 (4)

2. בסרטוט שלפניכם מעגל שמרכזו O. AB ו-DE הם קטרים במעגל. OD חוצה את הזווית $\angle AOC$.

לפי נתונים אלו והנתונים שבסרטוט,

$\alpha = ?$

110° (1)

125° (2)

140° (3)

145° (4)

3. בבניין משרדים 8 קומות. ביום ראשון היה מספר העובדים הכולל בבניין 290, ביום שני הוא היה 200, וביום שלישי – 230.

בימים ראשון עד שלישי, מה היה מספר העובדים הממוצע ליום בכל קומה?

20 (1)

26 (2)

30 (3)

32 (4)

4. אביבה, רותי, שירי ותמי חילקו ביניהן 20 גולות.

אביבה קיבלה מספר מסוים של גולות.

רותי, שירי ותמי קיבלו בהתאמה 25%, 50% ו-75% ממספר הגולות שאביבה קיבלה.

כמה גולות קיבלה אביבה?

8 (1)

10 (2)

12 (3)

15 (4)

5. a, b ו- c הם מספרים שלמים וחיוביים.
נתון: a מתחלק ב- c ללא שארית.
 b מתחלק ב- c ללא שארית.

איזה מהביטויים הבאים הוא בהכרח מספר שלם?

(1) $\frac{a \cdot b}{c^2}$ (2) $\frac{b \cdot c}{a}$ (3) $\frac{a^2}{b^2}$ (4) $\frac{c}{a \cdot b}$

6. כמה משלושת הגבהים במשולש קהה-זווית נמצאים מחוץ למשולש?

- (1) אחד בדיוק
(2) שניים בדיוק
(3) כל השלושה
(4) מספר הגבהים הנ"ל תלוי בגודלה של הזווית הקהה

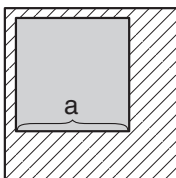
7. $\sqrt[m]{a} = 4$

$a^{\frac{2}{m}} = ?$

- (1) 16
(2) 2
(3) 8
(4) 4

8. בסרטוט שני ריבועים. השטח הכהה שווה לשטח המקווקו.

לפי נתונים אלו והנתונים שבסרטוט, מה אורך צלעו של הריבוע הגדול?

- (1) $\sqrt{2} \cdot a$
(2) $\sqrt{2a}$
(3) $2 \cdot a$
(4) $2 \cdot \sqrt{a}$

9. אופנוע נוסע במהירות קבועה. הוא עובר x ק"מ ב- t שעות. בכמה שעות יעבור האופנוע y ק"מ?

(1) $\frac{x \cdot t}{y}$

(2) $\frac{x \cdot y}{t}$

(3) $\frac{y \cdot t}{x}$

(4) $\frac{y}{x \cdot t}$

10. אירוע אקדמי כלשהו נמשך 5 שעות. באירוע דיבר מרצה בצרפתית, ומיד לאחר כל משפט תורגמו דבריו מצרפתית לאנגלית ולאחר מכן מאנגלית לעברית. מיד לאחר התרגום לעברית המשיך המרצה למשפט הבא. תרגום כל משפט משפה לשפה אחרת ארך זמן כפול מהזמן שבו נאמרו הדברים בצרפתית.

כמה זקות דיבר המרצה?

(1) 100

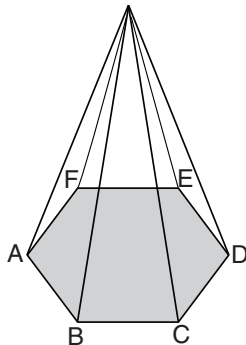
(2) 90

(3) 60

(4) 50

11. בסרטוט שלפניכם פירמידה שנפחה 20 סמ"ק וגובהה 3 ס"מ.

מה שטח המשושה ABCDEF (בסמ"ר)?

(1) $\frac{10}{3}$

(2) 20

(3) $\frac{20}{3}$

(4) 40

12. נתון: $2.25x < 2x + 3.5$

איזה מהאי-שוויונות הבאים מתאר את התחום המדויק ש- x יכול להימצא בו?

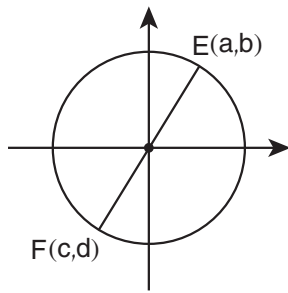
(1) $0 < x$

(2) $x < 1.75$

(3) $7 < x$

(4) $x < 14$

13. במערכת הצירים שבסרטוט מעגל שמרכזו בראשית הצירים.
נתון: EF הוא קוטר במעגל.

איזה מהביטויים הבאים אינו שווה בהכרח ל-0?

(1) $a + b + c + d$

(2) $(a^2 + b^2) - (c^2 + d^2)$

(3) $a \cdot b - c \cdot d$

(4) $(a - b) - (c - d)$

14. הפעולה $\$$ מוגדרת לכל x שלם וחיובי.
ידוע כי לכל x שלם וגדול מ-1 מתקיים: $\$(x + 1) = 2 \cdot \$(x)$
איזו מן ההגדרות הבאות יכולה להיות ההגדרה של הפעולה $\$$?

(1) $\$(x) = 2x$

(2) $\$(x) = x + 2$

(3) $\$(x) = x^2$

(4) $\$(x) = 2^x$

15. למרים יש שלושה חשבונות דואר אלקטרוני - שניים פרטיים ואחד של העבודה.
בכל שעה עגולה (בשעה 7:00, בשעה 8:00 וכן הלאה) מרים בודקת דואר באחד משלושת החשבונות באקראי.
מה הסיכוי שבין השעה 8:30 לשעה 10:30 תבדוק מרים דואר בחשבון של העבודה פעם אחת בדיוק?

(1) $\frac{4}{9}$

(2) $\frac{2}{3}$

(3) $\frac{1}{3}$

(4) $\frac{8}{9}$

הסקה מטבלה (שאלות 16-20)

עיינו היטב בטבלה שלפניכם, וענו על חמש השאלות שאחריה.

בספר הילדים "שושנת הקרח" יש שלושה פרקים: א, ב ו-ג. בטבלה מצוין בעבור כל אחת מן האותיות א-י כמה פעמים היא מופיעה בכל אחד מן הפרקים. לכל פרק מתאימות שתי עמודות בטבלה: בעמודה הימנית (הבהירה) מצוין כמה פעמים מופיעה בפרק כל אחת מן האותיות א-ה, ובעמודה השמאלית (הכהה) מצוין כמה פעמים מופיעה בפרק כל אחת מן האותיות ו-י. לדוגמה: בפרק ב האות ד מופיעה 9 פעמים, והאות ט מופיעה 3 פעמים.

פרק ג		פרק ב		פרק א			
24	13	22	10	24	12	1	א
2	8	1	9	2	8	ז	ב
7	4	6	3	6	4	ח	ג
4	9	3	9	2	8	ט	ד
25	15	17	14	20	16	י	ה

שימו לב: בתשובתכם לכל שאלה התעלמו מנתונים המופיעים בשאלות האחרות.

השאלות

16. איזו מארבע האותיות במילה "חגיגה" מופיעה בפרק ג הכי מעט פעמים?

- ה (1)
- ג (2)
- י (3)
- ה (4)

17. עורך הספר החליט להוסיף לפרק ב מילה שבה שתי אותיות (לאו דווקא שונות). בעקבות זאת, השתנו הנתונים שבטבלה: כל אות במילה שנוספה מופיעה עתה בכל פרק מספר שווה של פעמים.

איזו מן המילים הבאות יכולה להיות המילה שהוסיף העורך?

- גב (1)
- וו (2)
- זז (3)
- חג (4)

18. עורך הספר החליט להכניס שינוי בפרק I : בכל מקום בפרק שבו כתובה המילה "אבוד", לכתוב במקומה את המילה "בודד".

בכמה ישתנה סכום כל המספרים בטבלה בעקבות שינוי זה?

- (1) אי אפשר לדעת בכמה ישתנה סכום כל המספרים
- (2) הסכום לא ישתנה
- (3) הסכום יעלה ב-8
- (4) הסכום ירד ב-4

19. תפוצה יחסית של אות בפרק מוגדרת כך:

$$\text{תפוצה יחסית} = \frac{\text{מספר הפעמים שהאות מופיעה בפרק}}{\text{מספר הפעמים שהאות מופיעה בספר}}$$

פרק II נבדק, ונמצא מה התפוצה היחסית של כל אחת מהאותיות שבו.

איזו מן האותיות הבאות נמצאה כבעלת התפוצה היחסית הגבוהה ביותר בפרק?

- (1) ז
- (2) ח
- (3) ט
- (4) י

20. שמו של גיבור הספר הוא "דודי".

כמה פעמים, לכל היותר, מופיע השם "דודי" בשלושת פרקי הספר יחד?

- (1) 12
- (2) 14
- (3) 26
- (4) 36

עמוד ריק

ENGLISH**This section contains 22 questions.**

The time allotted is 20 minutes.

The following section contains three types of questions: Sentence Completion, Restatement and Reading Comprehension. Each question is followed by four possible responses. Choose the response **which best answers the question** and mark its number in the appropriate place on the answer sheet.

Sentence Completions (Questions 1-8)

This part consists of sentences with a word or words missing in each. For each question, choose the answer **which best completes the sentence**.

1. The brilliant jazz trumpeter Louis Armstrong performed to huge _____ around the world.

- (1) shadows
- (2) mechanisms
- (3) ornaments
- (4) audiences

2. When he was still a poor, unknown artist, Pablo Picasso had to burn some of his own works to keep himself _____.

- (1) warm
- (2) young
- (3) close
- (4) busy

3. The Australasian snapper is found throughout the waters surrounding New Zealand but is most _____ off the country's northern coast.

- (1) cheerful
- (2) graceful
- (3) plentiful
- (4) faithful

4. In the Philippines, more weddings are _____ in December than in any other month.

- (1) held
- (2) lost
- (3) sent
- (4) fed

5. The Vezo people of Madagascar live in small, round _____ built of sticks and reeds.

- (1) huts
- (2) lamps
- (3) tails
- (4) forks

6. One of the propellers from the sunken ship *Lusitania* was _____ from the wreck in 1982.

- (1) entitled
- (2) asserted
- (3) reverted
- (4) salvaged

7. Buses are the most common _____ of transport in India.

- (1) zone
- (2) crane
- (3) dump
- (4) mode

8. Art projects _____ fine motor skills and hand-eye coordination.

- (1) shuffle
- (2) convict
- (3) foster
- (4) drape

Restatements (Questions 9-12)

This part consists of several sentences, each followed by four possible ways of restating the main idea of that sentence in different words. For each question, choose the one restatement **which best expresses the meaning of the original sentence.**

9. John Elfreth Watkins, Jr., published a series of predictions for the twentieth century, many of which transpired.
- (1) Many of the events that John Watkins said would occur during the twentieth century did.
  - (2) John Watkins witnessed many milestones of the twentieth century.
  - (3) John Watkins's predictions about the twentieth century were met with skepticism.
  - (4) John Watkins correctly predicted that the twentieth century would be a time of great change.
-
10. The usefulness of noble gases stems from the fact that they do not readily react with other elements.
- (1) If noble gases were able to react with more elements, they would be far more useful.
  - (2) Reactions which involve noble gases and other elements are extremely rare.
  - (3) Noble gases are among the few gases that seldom react with other elements.
  - (4) Noble gases do not easily react with other elements, and this is what makes them useful.
-
11. Celiac disease, an autoimmune disorder affecting the small intestine, gives rise to a host of gastrointestinal problems.
- (1) Some gastrointestinal disorders increase the risk of celiac disease.
  - (2) Celiac disease causes many different gastrointestinal problems.
  - (3) Autoimmune disorders can lead to various gastrointestinal problems, including celiac disease.
  - (4) Celiac disease is one of several autoimmune disorders that affect the gastrointestinal system.
-
12. The Fertile Crescent, which encompasses a considerable expanse of the Middle East, is widely regarded as the birthplace of agriculture.
- (1) Many agricultural techniques that originated in the Fertile Crescent are still used throughout the Middle East.
  - (2) The Fertile Crescent has long been considered the agricultural heart of the Middle East.
  - (3) A significant percentage of the food grown in the Middle East comes from the Fertile Crescent, where the soil is particularly rich.
  - (4) Most people believe that farming began in the Fertile Crescent, an area that covers a large portion of the Middle East.

Reading Comprehension

This part consists of two passages, each followed by several related questions. For each question, **choose the most appropriate answer based on the text.**

Text I (Questions 13-17)

- (1) On some cold, clear nights, a curtain of light shimmers across the sky in the northern regions of the world. This spectacle, known as the aurora borealis or northern lights, can last anywhere from a few minutes to several hours. The northern lights are constantly in motion, changing in shape and color. Most often, the lights are white and green, but they may also be red, blue, or violet. Sometimes they form waves of color, dancing brightly; at other times, they may simply glow. Towards dawn, the lights fade, leaving wispy patches in the sky.

- (10) Scientists explain that the aurora borealis is caused by a stream of electrically charged particles emitted by the sun. When these enter the earth's magnetic field, they are diverted towards the North Pole, where they collide with gas molecules, causing energy to be released into the atmosphere. Some of this energy takes the form of light.

- (15) The native peoples of the northern regions have their own explanations for the aurora borealis. The Inuit, for example, believe that these lights are produced by the spirits of the dead as they play *akaurak*, a traditional game similar to soccer. Inuit storyteller Michael Kusugak explains: "We believe that when you die, your soul goes up into the heavens. That is what the northern lights are: the trails of the souls of the dead playing soccer in the sky."

- (20) Scientists and storytellers do agree, however, that the aurora borealis is a breathtaking sight. In his "Ballad of the Northern Lights", poet Robert Service captures the awe felt by all who see it: "And the skies of night were alive with light, with a throbbing, thrilling flame."

Questions

13. An appropriate title for this text would be -

- (1) Constantly Changing: The Many Forms of the Northern Lights
- (2) The Northern Lights in Native Traditions
- (3) The Aurora Borealis and Its Symbolic Meanings
- (4) The Aurora Borealis: Science and Legend

14. According to the first paragraph, the northern lights -

- (1) can be seen all night
- (2) are easiest to see at dawn
- (3) do not always look the same
- (4) are usually red, blue, or violet

15. The main purpose of the second paragraph is to -

- (1) present a theory about the earth's magnetic field
- (2) discuss the source of electrically charged particles
- (3) provide a scientific explanation for the northern lights
- (4) explain how energy produces light

16. In line 19, "however" could be replaced with -

- (1) despite the beauty of the northern lights
- (2) though their explanations for the northern lights are different
- (3) although they disagree with the Inuit
- (4) except for Robert Service

17. It can be inferred from the last paragraph that Robert Service -

- (1) wrote many poems about the northern lights
- (2) thought the northern lights were very beautiful
- (3) had his own explanation for the northern lights
- (4) never actually saw the northern lights

Text II (Questions 18-22)

- (1) On March 10, 1831, King Louis-Philippe created the French Foreign Legion, a military force mandated with pursuing France's interests abroad. The Legion recruited many of the foreigners who were flooding France as a result of political upheaval elsewhere in Europe. It also provided the king with a convenient means of distancing French soldiers and officers who were felt to pose a threat to the monarchy. The Legion's first mission was to complete the conquest of Algeria, France's newest colony.

- (10) A defining feature of the Legion was the policy of *anonymat*, which required new recruits to give up their former civil identity upon becoming soldiers. A legionnaire was thus able to escape his past, be it criminal activity, a family dispute, or a failed love affair. This was perhaps the reason that many people believed that the French Foreign Legion harbored dangerous characters and ne'er-do-wells. Nonetheless, over the years, the Legion acquired a reputation for bravery. Its soldiers were known to fight until the bitter end and to put their military duties and devotion to their comrades above all else.

- (15) This combination of audacity and mystery made the French Foreign Legion an intriguing military force, the exploits of which have left their mark on popular culture the world over. The figure of the legionnaire has often been used for dramatic effect in books, songs, and comic strips, the most famous being P. C. Wren's 1924 novel *Beau Geste*, which was adapted for film and television.

- (20) Today, in response to changing realities, the French Foreign Legion has revised its goals, with counterterrorism and peacekeeping currently two of its primary duties. The internet is now the main source of recruitment, and there are many more soldiers from Latin America and Asia than from Europe. Given the fact that the 7,650-strong force consists of men from 136 different countries, it has been suggested that the Legion could serve as the model for an international military organization.

Questions

- 18.** According to the first paragraph, one of the reasons King Louis-Philippe established the French Foreign Legion was to -

- (1) make his throne more secure
- (2) establish France as the strongest country in Europe
- (3) populate the new colony of Algeria
- (4) advance the careers of his favorite soldiers and officers

19. Which of the following excerpts from the text relates to the policy of *anonymat* (line 7)?

- (1) "A legionnaire was thus able to escape his past" (lines 8-9)
- (2) "put their military duties and devotion to their comrades above all else" (line 13)
- (3) "This combination of audacity and mystery" (line 14)
- (4) "the Legion could serve as the model for an international military organization" (lines 23-24)

20. The second and third paragraphs focus on the _____ of the French Foreign Legion.

- (1) history
- (2) success
- (3) image
- (4) growth

21. The third paragraph mentions *Beau Geste* in order to -

- (1) provide an example of P. C. Wren's novels
- (2) show how the French Foreign Legion has influenced popular culture
- (3) illustrate the characteristics of the legionnaire
- (4) describe the public's perception of the French Foreign Legion

22. The main purpose of the last paragraph is to discuss -

- (1) reasons why people join the French Foreign Legion
- (2) the size and structure of the French Foreign Legion
- (3) changes in the French Foreign Legion in recent years
- (4) the French Foreign Legion's future role as an international army

עמוד ריק

ENGLISH**This section contains 22 questions.**

The time allotted is 20 minutes.

The following section contains three types of questions: Sentence Completion, Restatement and Reading Comprehension. Each question is followed by four possible responses. Choose the response **which best answers the question** and mark its number in the appropriate place on the answer sheet.

Sentence Completions (Questions 1-8)

This part consists of sentences with a word or words missing in each. For each question, choose the answer **which best completes the sentence**.

1. Female mosquitoes were _____ thought to be deaf, but it is now known that they can hear.

- (1) once
- (2) either
- (3) again
- (4) just

2. Internet site addresses begin with the abbreviation "http", which _____ "hypertext transfer protocol".

- (1) goes by
- (2) makes up
- (3) stands for
- (4) gives in

3. Greg Maddux was the first pitcher in baseball history to win the Cy Young Award for four _____ seasons, from 1992 to 1995.

- (1) deceptive
- (2) authentic
- (3) consecutive
- (4) organic

4. Still life paintings show fruit, flowers, and other everyday objects _____ on a table or a shelf.

- (1) commanded
- (2) advertised
- (3) calculated
- (4) arranged

5. Mumbai is India's commercial center, housing important financial institutions and the headquarters of major Indian _____.

- (1) subscriptions
- (2) rituals
- (3) doctrines
- (4) corporations

6. Greece's national _____ is based on the 158-verse "Hymn to Freedom".

- (1) league
- (2) barrier
- (3) patrol
- (4) anthem

7. Conjecture abounds as to what the _____ lyrics of Don McLean's song "American Pie" actually mean.

- (1) mutual
- (2) obscure
- (3) slight
- (4) annual

8. Nestled within the jungles of Mesoamerica, soaring pyramids, hieroglyphs, and long-hidden murals _____ to the magnificence and mystery of the Maya people.

- (1) attest
- (2) ascend
- (3) adjust
- (4) appeal

Restatements (Questions 9-12)

This part consists of several sentences, each followed by four possible ways of restating the main idea of that sentence in different words. For each question, choose the one restatement **which best expresses the meaning of the original sentence.**

9. Although Delaware is the state that bears his name, Thomas West De La Warr was in fact governor of Virginia.

- (1) Thomas West De La Warr, who served as governor of Virginia, was originally from Delaware.
- (2) When Thomas West De La Warr left Delaware to become governor of Virginia, he took his home state's name as his own.
- (3) Thomas West De La Warr was governor of both Delaware and Virginia, but only Delaware bears his name.
- (4) Delaware is named after Thomas West De La Warr, though Virginia is where he served as governor.

10. British philosopher Bertrand Russell was an advocate of nuclear disarmament.

- (1) Russell spoke out against nuclear weapons.
- (2) Russell was alarmed by the prospect of nuclear war.
- (3) Russell felt that nuclear arms production would inevitably lead to war.
- (4) Russell could not be persuaded of the necessity of nuclear arms.

11. The Carrington Event, a colossal solar storm in September 1859, wrought havoc with telegraph transmissions worldwide.

- (1) The catastrophic interruption of telegraph transmissions worldwide in September 1859 became known as the Carrington Event.
- (2) News of the Carrington Event, a spectacular solar storm that occurred in September 1859, was transmitted around the world by telegraph.
- (3) In September 1859, a giant solar storm known as the Carrington Event caused massive disruptions in telegraph service throughout the world.
- (4) The Carrington Event of September 1859, which brought telegraph communications to a standstill, was probably caused by a solar storm.

12. Masterpieces outlive their creators.

- (1) Art is an imitation of life.
- (2) Great works of art survive the artist.
- (3) Artists are not always recognized during their lifetime.
- (4) An artist's work often increases in value after his or her death.

Reading Comprehension

This part consists of two passages, each followed by several related questions. For each question, **choose the most appropriate answer based on the text.**

Text I (Questions 13-17)

- (1) Laughter, according to an old saying, is the best medicine. Although few physicians would prescribe it for their patients in place of conventional remedies, some do recommend it as a way of alleviating certain symptoms. Interest in the medical benefits of laughter was largely inspired by the 1979 book *Anatomy of an Illness as Perceived by the Patient* by journalist Norman Cousins. The book deals with the author's experiences coping with a rare and painful illness. Cousins felt that negative emotions such as stress and anxiety made his condition worse, so in consultation with his physician, he developed a treatment regimen that included a nightly dose of humorous movies and television shows. Although this was not enough to cure him, Cousins did find that ten minutes of laughter provided him with two hours of pain-free sleep.

- (15) But does laughter really offer physiological benefits? Researchers do not fully understand the effects of laughter on the brain, but experiments have shown that laughter causes an increase in levels of catecholamines, hormones that enhance mental functions such as alertness and memory. In addition, laughter reduces secretion of the stress hormone cortisol, high levels of which are associated with depression and lower life expectancy. Another study shows that laughter can lower blood sugar levels, suggesting it may be useful in the treatment of diabetes. Furthermore, laughter seems to activate certain antibodies – substances that help fight viruses and infection.

- (20) However, Robert R. Provine, a neuroscientist and psychologist who has studied laughter extensively, is not convinced that all these benefits can be attributed specifically to laughter. He argues that proponents of the medical benefits of laughter are overlooking alternate explanations. For example, he agrees that laughter can dull pain, but this may simply be because it provides a distraction; a compelling drama may be just as effective as a comedy. Research shows that people who laugh frequently are more likely to be in good health, but this could be because a person who does not feel well is less likely to laugh. Provine's own studies have found that when people laugh, it is most often in the context of social interaction. This leads him to believe that the companionship that usually accompanies laughter may well be the main factor that contributes to improved health.

Questions

13. The main purpose of the text is to -

- (1) argue that doctors should use laughter to treat their patients
- (2) discuss the reasons why some people laugh more than others
- (3) describe the physiological processes that produce laughter
- (4) explore claims regarding the effects of laughter on health

14. According to the first paragraph, *Anatomy of an Illness as Perceived by the Patient* -

- (1) argues that laughter can prevent illness
- (2) was written by a physician suffering from a rare illness
- (3) describes one man's approach to dealing with illness
- (4) questions the effectiveness of conventional remedies

15. According to the second paragraph, high levels of cortisol may -

- (1) make a person laugh more often
- (2) enable a person to recover quickly from a virus
- (3) cause a person to have low blood sugar levels
- (4) shorten a person's life

16. According to the last paragraph, Provine thinks that many researchers who believe in the medical benefits of laughter -

- (1) have not collected information from enough patients
- (2) do not look at some of the most common illnesses
- (3) are beginning to see that his claims are correct
- (4) are ignoring other reasons for improved health

17. Based on the information in the last paragraph, which of the following would Provine be most likely to recommend to someone suffering from pain?

- (1) Read a humorous book.
- (2) Be sure to get enough sleep.
- (3) Eat healthy foods.
- (4) Spend time with friends.

Text II (Questions 18-22)

- (1) In 2008, the East African nation of Rwanda banned plastic bags. Although more than 40 countries around the world – including China, France, and Italy – have prohibited, restricted, or taxed the use of plastic bags, Rwanda's policy is unprecedented in scope. It is illegal in Rwanda to import, produce, use, or sell plastic bags or packaging, except within specific sectors of the economy, notably the healthcare industry. Violators of the policy are subject to heavy fines or even imprisonment and may be forced to make a public apology. The law also applies to visitors entering the country; any plastic bags in their possession are confiscated at the border.

- (10) The campaign against plastic is part of the Rwandan government's overall effort to present an image of a prosperous and modern country that is attractive to international visitors. Essential to this image is cleanliness, and eliminating the plastic bags that once littered the streets and clogged the drainage system was a primary focus of this endeavor. On the surface, Rwanda's extreme measures have been remarkably effective. Numerous international environmental agencies have praised the program's success.
- (15) Kigali, Rwanda's capital, is now considered to be the cleanest city in Africa.

- (20) Nevertheless, the ban has created serious new problems. The government has failed to provide a viable substitute to market vendors and their customers, all of whom rely heavily on plastic bags to package and carry meat, produce, and other staples. As a result, people smuggle plastic bags in from neighboring countries to sell on the black market. For them, the financial incentives outweigh the harsh consequences of getting caught.

Questions

18. An appropriate title for this text would be -

- (1) Rwanda's Campaign against Plastic: The Impact on Tourism
 (2) Rwanda's Cleanliness Program: Popular with the People
 (3) Rwanda's Plastic Bag Ban: Imperfect Success
 (4) Rwanda Achieves the Impossible: Getting Rid of Plastic

19. The main purpose of the second paragraph is to -

- (1) present international reactions to Rwanda's campaign
- (2) discuss some of the problems Rwanda faces today
- (3) describe how Rwanda eliminated plastic bags
- (4) explain why Rwanda banned plastic bags

20. Forcing people to _____ is not one of the "extreme measures" mentioned in line 13.

- (1) clean the streets
- (2) pay a fine
- (3) go to prison
- (4) apologize in public

21. In line 20, "them" refers to -

- (1) smugglers
- (2) market vendors
- (3) customers
- (4) neighboring countries

22. According to the text, Rwanda's ban on plastic bags does not apply to -

- (1) tourists
- (2) hospitals
- (3) market vendors
- (4) government officials

עמוד ריק

שם משפחה ושם פרטי   اسم العائلة والاسم الشخصي   A   NAME

מס' זיהוי   رقم الهوية   B   I.D. No.

0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
9	9	9	9	9	9	9	9	9	9

מרכז ארצי לבחינות ולהערכה (ע"ר)
NATIONAL INSTITUTE FOR TESTING & EVALUATION
 المركز القطري للامتحانات والتقييم
 מיסודן של האוניברסיטאות בישראל

שפה   اللغة   LANGUAGE   תאריך   تاريخ   DATE

1 _____ 1

5 _____ 5

10 _____ 10

15 _____ 15

20 _____ 20

←
 להמשיך - הפכו את הדף
 للإكمال - اقلب الصفحة
 TURN OVER TO CONTINUE
 →

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

FOR OFFICE USE   לשימוש משרדי   للاستخدام المكتبي

CONTINUE HERE

أكمل

המשך

25

25

30

30

35

35

40

40

45

45

אין לכתוב משמאל לקו זה
لا تكتب عن يسار هذا الخط

DO NOT WRITE TO THE LEFT OF THIS LINE

50

50

אין לכתוב מימין לקו זה
لا تكتب عن يمين هذا الخط
DO NOT WRITE TO THE RIGHT OF THIS LINE

דוגמה לחיבור שרמתו גבוהה

יש הסבורים כי בני האדם העולם המערבי עסוקים יותר מדי העבודה והמרוץ אחר הכסף. על כן, הם בוחנים להיות בצניעות רבה וכך חוסכים חלק גדול ממכירתם ויכולים להפסיק לעבוד הליו צעיר. הם חשים שכך הם משתחררים מהמרוץ אחר הכסף. בחיבור זה אציג את הסתגלויותי מאורח חיים זה.

ראשית, או הכל היו מסתפקים במצב ומוותרים על הנחות החומרית, קרוב לודאי כי האנשים לא הייתה מתפתחת כפי שהתפתחה. השפעה והעוצר שהם מנת חלקו של העולם המערבי נוצרו הזכות למאמציהם של בני אדם אפשר את חייהם ולהיטיבם כאן עלי האזמות: בני אדם שחפצו במזון הם מ' שפיתחו שיטות חקלאיות חדישות אשר אפשרו ייצור מזון מוגבר ומניעת רעב; בני אדם אשר חפצו בנחותה, בחוסר ובהלנה מפלגי מזל האוויר הם מ' שהנו את הבתים הראשונים; והתאבון המערבי למוצרי צריכה הוא שצדד את הקמת המפעלים אשר מביאים פרנסה לארצות העולם השלישי. אם הכל יוותרו היוס על הנחות החומרית ועל מוצרי הצריכה, לא יישאר ביקוש למוצרי המפעלים הללו והם ייסגרו. כתוצאה, רבים העולם השלישי יוותרו מובטלים, ייתכן שאף מורעבים; וספק אם יהיה לאנשים המניע להוסיף ולהמציא טכנולוגיות שיספרו את חייו ויקלו עליהם. שנית, עבור רבים, מקום העבודה אינו רק מקור פרנסה, אלא גם מקור למשמעות בחייהם. פסיכולוגים ואנשי רוח רבים החינו כי האדם זקוק לדבר מה להיות בעבורו: העבודה מספקת לאדם דבר מה גדול ממנו עצמו להיות עבורו, היא מספקת לו דרך להביע את יכולותיו תוך הענקת שירות בעל ערך לאחרים - לקהלותיו.

מנגד, יאמר כי תרבות העבודה מרדדת את התרבות המערבית למרוץ אחר רווח כספי לריבא ומונעת מבני האדם לעסוק בעניינים נעלים יותר ולהקדיש את חייהם למשפחתם, לקהילתם או לענייני רוח נשגבים. אמנם עלי להודות שיש אמת רבה בטענה זו: מרדף מוגזם אחר ממון בלבד אכן איננו הריא ועליו לפגוע

המערכות היחסים של אדם עם הקרובים או או ביכולתו לעסוק בענייני הרוח;
 אך צורת האזני מאוז הטונה כי יש בעצם המרצף אחר רווחה חומרית מן
 הרע. לבעתי, אין אראות האדם ישות רוחנית לריבא כס שאין לרצבו לרצחיו
 החייתיים. האדם הוא איחוד של גוף ושל רוח, ויש חשיבות הן למשפחה ולמערכות
 יחסים, הן לענייני הרוח הנעלים והן לרווחתו החומרית והכלכלית. באופן
 טבעי מאוז, רוב בני האדם מאז ומעולם חפצו בנחות ובשפע מירביים להם
 ולצאצאיהם, ואין אראות בנטייה אנושית טבעית זו דבר לסלוא ממנו, בעיני.
 לסיכום, אני מבין את המשיכה לאורח חיים פשוט ורוחני יותר, חופשי מן המרצף
 אחר הכסף. אך אני מסתייג ממנו: אני חושש כי אם יאמנצו הכל אורח חיים זה
 תיפסק התקדמותה הטכנולוגית של האנושות ורבים יוותרו בלא משמעות לחייהם
 ודבק להביע את עצמם תוך תרומה לכולת. כמו כן, אין בעצם השאיפה לנחות
 ולרווחה חומרית מן הרע, לבעתי.

דוגמה לחיבור שרמתו בינונית

רבים סבורים כי בני האדם עסוקים יותר מדי בעבודתם וברדיפה אחר הכסף. ישנה דרך חיים אחרת בה האחרים אנשים רבים, לפיה גם אם הם משתכרים היטב, הם אינם יוצאים להילווים, חופשות ועוד, ונמנעים מפעילויות שונות ואף מהחזקת רכב פרטי. זאת על מנת לחסוך חלק גדול ממשכורתם. אורח חיים זה מתבסס על צניעות רבה - קונים רק מה שהכרחי ומאפשר לרבים האחרים בו להפסיק לעבוד בגיל צעיר. אני מאמינה כי ההחירה בדרכו זו הינה נכונה ואזיג את ניהוקי.

כיום אנשים רבים מנוהלים ע"י הכסף שלהם ועסוקים ברדיפה אחריו. מצב זה יכול למנוע מהם שקט ורגע נפשי. בעיניי, החירה באורח החיים צנוע ומצמצם יתרום לשנות ולמתן את האחד הזה, והעקבות החיסכון והצמצום חלק גדול ממשכורתם יכול להישאר בצד ולשמש כביטחון כלכלי שיכול להרגיע רבים מאיתנו ולהסב לנו שקט נפשי, ומשחרר אותנו מהרדיפה אחר הכסף.

בנוסף במידה ומאמצים אורח חיים זה, החיסכון שנוצר יכול לאפשר להפסיק לעבוד בגיל צעיר לעתים אף לפני גיל 40 בעיניי זה יתרון מפני שאז האדם פנוי למלא את חייו בדברים פעילויות ועיסוקים שהוא אוהב, האדם פנוי להשקיע בעצמו ובתחביביו.

מנגד לכך יש הרואים בדרכי חיים זו כשלווה ומאמינים כי הכסף שהם עובדים עליו קשה נוצר בין היתר עבור חופשות גדולות, רכבים, וכל העולה בחשבון בנוסף מאמינים כי להפסיק לעבוד בגיל צעיר זו טעות וכי האדם צריך להסתגל לעריות. אף על פי זאת אני חושבת כי החירת דרך חיים צנועה ומצמצמת תביא תועלת רבה יותר מאשר נכב ומאמינה כי אם האדם יחייב בצניעות ויקנה רק מה שהכרחי לו, נכח ליצור חברה העלת מוסר גבוה שלא רודפת אחרי כסף וחזריות.

אסיום, אני חושבת כי יש לחיות באופן צנוע ולחסוך כסף על מנת להפסיק לעבוד בגיל צעיר, דבר שאפשר לך להשקיע בתחביבך ובתחומים רבים שאתה מתעניין.

דוגמה לחיבור שרמתו נמוכה

בעולם כיום קיים מרחק רב של אורק חיים, רוב האנשים בוחרים לעקוב אחרי כספם ולעבוד. אמרות זאת ישנם אנשים שבוחרים לחיות בצניעות ולחסוך את כספם כדי להשתחרר מהשיגרה ולחיות בצניעות.

ראשית, חסכנות קיצונית יכולה להיות מאוד מועילה ואף חיונית על האדם בכך שהוא יצטרך לדאוג לפחות דברים כלו: אוטו, מצה הנק. דבר זה יוריד את תחושת האחד הכאבי שרוב האנשים עוברים כל חודש. הנוסף לכך החסכנים יפסיקו לעבוד עליו מוקדם יותר לעומט אנשים אחרים. שנית, אדם שחי בצניעות יהיה יותר מרוכז בעבודתו מאנשים שאינם חיים בצניעות. דבר זה יכול להוביל למצבים כמו: העלאת המשכורת עליוה התפקיד ואפילו ישפר את הישגיו בעבודה של העובד.

כנגד אורח חיים זה להיות חסכן עליו צעיר יכול להיות קשה ואף אכזרי. לא כל אחד יכול להנסות האורח חיים זה, מכיוון שאנשים צעירים נוטים לרצות לטוס לחופשה או להשקיע ברכה פרטי.

אסיכום ההחירה האורק חיים צנועים יכולה לתרום להישגים בעבודה וגם לפנסיה עליו צעיר יותר, אמרות זאת לא כל אחד יכול להיכנס לשגרת חיים שכזאת בעיקר מהגילאים הצעירים.

מפתח תשובות נכונות

מועד סתיו 2022

חשיבה מילולית – פרק ראשון

מספר השאלה	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	
התשובה הנכונה	3	4	1	2	2	4	3	4	1	2	2	4	4	4	2	2	2	4	2	3	3	1	2	3

חשיבה מילולית – פרק שני

מספר השאלה	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	
התשובה הנכונה	1	3	4	1	4	3	1	4	2	3	3	3	1	3	2	1	4	1	2	3	4	1	2	4

חשיבה כמותית – פרק ראשון

מספר השאלה	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
התשובה הנכונה	1	2	2	1	1	1	3	1	4	4	3	2	1	2	2	3	3	4	4	1	4

חשיבה כמותית – פרק שני

מספר השאלה	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
התשובה הנכונה	4	4	3	1	1	2	1	1	3	3	2	4	4	4	1	2	2	2	3	1

אנגלית – פרק ראשון

מספר השאלה	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
התשובה הנכונה	4	1	3	1	1	4	4	4	1	4	2	4	4	3	3	2	2	1	1	3	2	3

אנגלית – פרק שני

מספר השאלה	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
התשובה הנכונה	1	3	3	4	4	4	2	1	4	1	3	2	4	3	4	4	4	3	4	4	1	2

© כל הזכויות שמורות למרכז ארצי לבחינות ולהערכה (ע"ר)

אין להעתיק או להפיץ בחינה זו או קטעים ממנה בכל צורה ובכל אמצעי, או ללמדה – כולה או חלקים ממנה – בלא אישור בכתב מהמרכז הארצי לבחינות ולהערכה.

חישוב אומדן ציוני הבחינה

סתיו 2022

להלן נסביר ונדגים כיצד תוכלו לחשב אומדן לציוניכם בכל אחד מתחומי הבחינה – חשיבה מילולית, חשיבה כמותית ואנגלית – וכן אומדנים לציוניכם הכלליים בבחינה, המתבססים על ציוניכם בשלושת התחומים.

חישוב ציוני הגלם של פרקי הבְּרָה בתחומי הבחינה

כל תשובה נכונה מזכה בנקודה. כדי לחשב את ציוני הגלם עליכם לסכם את הנקודות שצברתם בכל אחד משלושת תחומי הבחינה (שני פרקים בכל תחום: חשיבה מילולית, חשיבה כמותית, אנגלית). בסיום שלב זה יתקבלו שלושה ציוני גלם: ציון גלם בחשיבה מילולית, ציון גלם בחשיבה כמותית וציון גלם באנגלית.

חישוב הציונים בתחומי הבחינה

לכל ציון גלם מותאם ציון בסולם אחיד, ציון שאינו מושפע מהנוסח, מהשפה או מהמועד של הבחינה. תוכלו לאתר את ציוניכם בסולם האחיד בעזרת טבלת המעבר מציוני גלם לציונים בסולם האחיד שמופיעה להלן. בסיום שלב זה יתקבלו אומדנים לציוניכם בשלושת תחומי הבחינה (בסולם של 50 עד 150):

ציון בחשיבה מילולית (V) ציון בחשיבה כמותית (Q) ציון באנגלית (E)

טבלת מעבר מציוני גלם לציונים בסולם האחיד בכל אחד מהתחומים

ציון בסולם האחיד			ציון גלם	ציון בסולם האחיד			ציון גלם	ציון בסולם האחיד			ציון גלם
אנגלית	חשיבה כמותית	חשיבה מילולית		אנגלית	חשיבה כמותית	חשיבה מילולית		אנגלית	חשיבה כמותית	חשיבה מילולית	
119	131	114	32	82	90	73	16	50	50	50	0
122	134	117	33	85	92	76	17	51	52	51	1
124	136	119	34	88	95	78	18	53	55	52	2
126	139	122	35	90	97	81	19	55	57	53	3
128	141	125	36	92	100	83	20	57	60	54	4
131	143	127	37	94	103	86	21	59	62	55	5
133	145	130	38	96	105	88	22	61	65	56	6
136	148	132	39	99	108	91	23	63	67	57	7
138	150	135	40	101	110	93	24	65	70	58	8
141		137	41	103	113	96	25	67	72	60	9
144		140	42	105	116	99	26	69	75	62	10
147		142	43	108	118	101	27	71	77	64	11
150		144	44	110	121	104	28	73	80	66	12
		147	45	113	123	106	29	76	82	67	13
		150	46	115	126	109	30	78	85	69	14
				117	129	112	31	80	87	71	15

חישוב אומדני הציונים, המפורט בהמשך, אינו מביא בחשבון את הציון במטלת הכתיבה. החישוב מתבסס על ההנחה שרמת היכולת שבאה לידי ביטוי במטלת הכתיבה היא כרמת היכולת הבאה לידי ביטוי בפרקי הבְּרָה בתחום החשיבה המילולית.

© כל הזכויות שמורות למרכז ארצי לבחינות ולהערכה (ע"ר)

אין להעתיק או להפיץ בחינה זו או קטעים ממנה בכל צורה ובכל אמצעי, או ללמדה – כולה או חלקים ממנה – בלא אישור בכתב מהמרכז הארצי לבחינות ולהערכה.

חישוב אומדנים לציונים הכלליים

כדי לאמוד את ציוניכם הכלליים עליכם לחשב תחילה את ציוניכם המשוקללים:

- בציון הרב-תחומי משקלם של הציונים בתחום המילולי ובתחום הכמותי כפול ממשקלו של הציון באנגלית. לכן חישוב הציון המשוקלל יהיה: $\frac{2V+2Q+E}{5}$
  - בציון בדגש מילולי - משקלו של הציון בתחום המילולי הוא פי שלושה ממשקלם של הציונים האחרים. לכן חישוב הציון המשוקלל יהיה: $\frac{3V+Q+E}{5}$
  - בציון בדגש כמותי - משקלו של הציון בתחום הכמותי הוא פי שלושה ממשקלם של הציונים האחרים. לכן חישוב הציון המשוקלל יהיה: $\frac{3Q+V+E}{5}$
- לצורך חישוב אומדנים לציונים הכלליים עליכם להתבסס על הטבלה הבאה, המתרגמת ציון משוקלל לציון כללי. הטבלה ערוכה לפי טווחים.

טבלת מעבר מהציון המשוקלל לאומדן הציון הכללי

ציון משוקלל	אומדן ציון כללי	ציון משוקלל	אומדן ציון כללי
105-101	531-504	50	200
110-106	559-532	55-51	248-221
115-111	587-560	60-56	276-249
120-116	616-588	65-61	304-277
125-121	644-617	70-66	333-305
130-126	672-645	75-71	361-334
135-131	701-673	80-76	389-362
140-136	729-702	85-81	418-390
145-141	761-730	90-86	446-419
149-146	795-762	95-91	474-447
150	800	100-96	503-475

הדגמת חישוב האומדן

נניח שציוני הגלם שלכם בתחומי הבחינה הם:

29 תשובות נכונות בחשיבה מילולית (סה"כ בשני הפרקים),

31 תשובות נכונות בחשיבה כמותית (סה"כ בשני הפרקים),

29 תשובות נכונות באנגלית (סה"כ בשני הפרקים).

על סמך הטבלה שבעמוד הקודם -

האומדן לציון בחשיבה מילולית הוא..... $V = 106$

האומדן לציון בחשיבה כמותית הוא..... $Q = 129$

האומדן לציון באנגלית הוא..... $E = 113$

חישוב ציוניכם המשוקללים המעוגלים מודגם במסגרת שמשמאל.

■ הציון המשוקלל הרב-תחומי הוא: $116.6 = \frac{(2 \cdot 106) + (2 \cdot 129) + 113}{5}$

ציון משוקלל זה נמצא בטבלה שלעיל בטווח 120-116. הציון הכללי המתאים לו נמצא בטווח 616-588.

■ הציון המשוקלל בדגש מילולי הוא: $112 = \frac{(3 \cdot 106) + 129 + 113}{5}$

ציון משוקלל זה נמצא בטבלה שלעיל בטווח 115-111. הציון הכללי המתאים לו נמצא בטווח 587-560.

■ הציון המשוקלל בדגש כמותי הוא: $121.2 = \frac{(3 \cdot 129) + 106 + 113}{5}$

ציון משוקלל זה נמצא בטבלה שלעיל בטווח 125-121. הציון הכללי המתאים לו נמצא בטווח 644-617.

תרגום הציון לאחוזים

הטבלה לתרגום טווחי ציונים לאחוזים, המופיעה כאן, תסייע לכם להבין את משמעות הציונים שהתקבלו. הטבלה מחולקת ל-17 קטגוריות של טווחי ציונים. בעבור כל טווח ציונים מוצג אחוז הנבחנים שציונם נמצא מתחתיו, האחוז שבתוכו והאחוז שמעליו. לדוגמה, ציון כללי של 518 נמצא בטווח הציונים 500-524. כ-40% מהנבחנים קיבלו ציון מתחת לטווח זה, כ-7% קיבלו ציון בטווח זה, וכ-53% קיבלו ציון מעל טווח זה.

החלוקה לקטגוריות נעשתה לשם ההדגמה בלבד ואינה משקפת מדיניות קבלה של מוסד כלשהו. תרגום הציון לאחוזים מתבסס על כלל אוכלוסיית הנבחנים בבחינה הפסיכומטרית בשנים האחרונות.

טבלת תרגום טווחי ציונים לאחוזים

אחוז הנבחנים שציונם נמצא:			טווח ציונים
מעל לטווח	בטווח	מתחת לטווח	
94	6	0	349-200
90	4	6	374-350
85	5	10	399-375
80	5	15	424-400
74	6	20	449-425
67	7	26	474-450
60	7	33	499-475
53	7	40	524-500
46	7	47	549-525
39	7	54	574-550
32	7	61	599-575
24	8	68	624-600
17	7	76	649-625
11	6	83	674-650
6	5	89	699-675
3	3	94	724-700
0	3	97	800-725

© כל הזכויות שמורות למרכז ארצי לבחינות ולהערכה (ע"ר)

אין להעתיק או להפיץ בחינה זו או קטעים ממנה בכל צורה ובכל אמצעי, או ללמדה - כולה או חלקים ממנה - בלא אישור בכתב מהמרכז הארצי לבחינות ולהערכה.